

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΜΑΤΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2003 ΤΕΥΧΟΣ 108 ΕΤΟΣ 23ο € 3,50

ΈΝΑ ΑΙΝΙΓΜΑ ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ “ΧΕΡΙ”

ΠΕΡΣΕΑΣ

ΑΙΣΙΟΛΟΕΙΑ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

“Θα σε βρω στον Παράδεισο”

Ο ΕΞΩΤΕΡΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Από τον Εκδότη

«Παρατήρησε την πορεία των άστρων, σα να εξελισσόσουν εσύ μαζί τους και μελέτησε ακούφαστα τις αλληλομεταμορφώσεις των στοιχείων. Γιατί αυτή η ενασχόληση εξαγνίζει τις βρωμίες της καθημερινής ζωής». Αυτή η σοφή φράση ανήκει στα «Εις Εαυτόν» του Μάρκου Ανδρίλιου, του μεγάλου Στωικού Φιλόσοφου και Αυτοκράτορα της Ρώμης. Μέ αυτήν, μας καλεί να παρατηρήσουμε το Σύμπαν και τις εξελίξεις του, ως φάρμακο για να ανυψώσουμε τη συνείδησή μας πέρα από τα βάσανα της ζωής.

Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να νιώσουμε ότι αποτελούμε μέρος ενός απέραντου, υπεροχόσμιου συνόλου, που, όταν το μελετήσουμε και προσπαθήσουμε να ξεκλειδώσουμε τα μυστικά του, αυτά θα μας πλησιάσουν με φυσικό τρόπο προς τη Φιλοσοφία, η οποία βρίσκεται στη βάση κάθε αληθινής Γνώσης.

Η Επιστήμη, αυτή η ανθρώπινη περιπέτεια που ψάχνει απαντήσεις, μας προμηθεύει τις τελευταίες δεκαετίες με όλο και περισσότερα στοιχεία και ανακαλύψεις, οι οποίες μας επιτρέπουν να αναδομήσουμε μια κοσμοθεωρία για το Σύμπαν που πλέον πλησιάζει πολύ αυτήν που οι μεγάλοι μύθοι των αρχαίων πολιτισμών προσπάθησαν να αποκαλύψουν.

Το κρυμμένο νόημα και η σημασία πολλών αρχαίων συμβόλων και μύθων αποκαλύπτεται ξανά από την σύγχρονη επιστήμη και διαπιστώνουμε ότι όλα αυτά, αντί να είναι απλοϊκά πιστεύω μας παιδικής φάσης της ανθρωπότητας, όπως έλεγαν οι εξελικτικιστές του 19^{ου} αι., ανταποκρίνονται σε περίπλοκες δομές της σκέψης που εμπεριέχουν βαθύτατες γνώσεις.

Η σύγχρονη Επιστήμη και η συμβολική Παράδοση των μεγάλων πολιτισμών αρχίζουν να σφίγγουν τα χέρια σε μια χειραψία αμοιβαίου σεβασμού και κατανόησης. Ισως αυτό να είναι από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά της νεογέννητης τρίτης χιλιετίας, για όλα εκείνα τα μυαλά τα αδέσμευτα από προκαταλήψεις, για τα ανήσυχα πνεύματα των αναζητητών μιας διαχρονικής σοφίας, ικανής να συναδελφώνει και να ενώνει την Ανθρωπότητα σε μια κοινή μοίρα.

Από τη μελέτη και την έρευνα των μεγάλων παγκόσμιων θεμάτων είναι βέβαιο ότι προκύπτει μια ειδική συνειδητοποίηση, αυτή των συνεχόμενων μεταλλαγών που μας επηρεάζουν. Με μια τέτοια συνείδηση είναι δύσκολο ο άνθρωπος να ταυτίζεται με τα παροδικά και απατηλά της ζωής, γιατί του δίνει ελευθερία και σοφία και τον μετατρέπει σε έναν Φιλό-σοφο.

Αυτή είναι λοιπόν μια θαυμάσια πρόταση απελευθέρωσης και αποκόλλησης από τα διάφορα ζητήματα και προβλήματα που μας απασχολούν, μας δηλητηριάζουν και μας αλυσοδένουν, και βρίσκεται μάλιστα στο ίδιο «μήκος κύματος» με το πνεύμα της νέας εποχής μας: να ανοίξουμε το νου μας στο Σύμπαν και στους Κύκλους του, ώστε να καταφέρουμε να αποκτήσουμε την απαραίτητη εσωτερική γαλήνη και αρμονία για να ζήσουμε την ύπαρξή μας με πιο πλήρη, ποιοτικό και ανθρώπινο τρόπο.

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εκδίδεται από τις:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 8231301, Fax. 210 8810830
e-mail: ena-gx@hol.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 22ο, ΤΕΥΧΟΣ 108
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2003

Εκδότης - Ιδιοκτήτης :

Γ.Α. Πλάνας

Διευθυντής Σύνταξης :

Φ. Θεοδωρίδου

Υπεύθυνος Ύλης :

Κ. Δαικίδου

Ατελιέ:

Κ. Δαικίδου

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση :

Γ. Χρόνης

Μεταφράσεις :

Γ. Πλάνας, I. Μούστρη

Συνεργάτες:

Γ. Χαραλαμπόπουλος, Μ. Χιμένεθ,
I. Μούστρη,
Π. Μούστρης

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση:

Διονυσία Κόκλα, T. Αντωνοπούλου

Εκτύπωση :

M. Κατίνας, Γ. Κολιάτσος, H. Μελετιάδης

ΠΕΡΙΕΧÓΜΕΝΑ

Π Ε Ρ Ι Ξ Χ Θ Μ Ε Β

3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΤΗ

5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6 ΑΙΣΙΟΛΟΞΙΑ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

12 ΕΝΑ ΑΙΝΙΓΜΑ ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ ΧΕΡΙ

**15 ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ & ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΕΘΙΜΩΝ**

**21 ΠΑΡΑΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΙΣ
ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ**

28 Η ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

**30 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**

**31 Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ
ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ**

35 ΘΑ ΣΕ ΒΡΩ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

38 ΠΕΡΣΕΑΣ

**42 Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΙΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ**

48 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

51 ΣΠΟΡΟΙ ΣΟΦΙΑΣ

52 ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

54 ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Από τεχνικό λάθος δεν αναγράφηκε σε
δύο άρθρα του προηγούμενου
τεύχους, στο άρθρο με τίτλο
“Προφτείες” και στο άρθρο με τίτλο
“Anímus & Aníma κατά Γιούνγκ” ότι
προέρχονται από το site Esoterica.gr,
με το οποίο ξεκινήσαμε ειδική
συνεργασία.

Αισιοδοξία & ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Άρθρο που προέρχεται από μια συνέντευξη που δόθηκε τον Μάιο του 1979 στην έδρα της Νέας Ακρόπολης Μαδρίτης.

Delia Steinberg Guzman,

Πρόεδρος του Διεθνούς Οργανισμού
Νέα Ακρόπολη,
Σταυρός των Παρισίων του Πανεπιστημίου της
Σορβόνης σε Επιστήμες, Τέχνες και Γράμματα.

Oνομάσαμε αυτή τη συζήτηση «Αισιοδοξία και φιλοσοφία» προς τιμήν του 20^{ου} αιώνα – του τόσο ειδικευμένου σε ασυμφωνίες – ο οποίος διακρίθηκε στο να μας παρουσιάζει κάποιες αντιθέσεις, όχι πάντα υπαρκτές.

Δυστυχώς, η χρήση και η κατάχρηση που κάνουμε σε πολλές λέξεις τις κατέστησαν σταδιακά κενές νοήματος.

Η γλώσσα μας δεν έχει χάσει μόνο περιεχόμενο και σημασία, αλλά έχει αφήσει ακρησιμοποίητη τη δυνατότητα με την οποία όλοι μπορούμε να γίνουμε κατανοητοί δια μέσου του νου, και στο χώρο της έχει αναδυθεί ένα στοιχείο συγκινησιακό,

υποκειμενικό και φανταστικό.

Σήμερα οι λέξεις δεν έχουν πλέον λογική σημασία, αλλά υποβάλλουν εικόνες. Σήμερα έχουμε αλλάξει τη «λογική» με τη «συγκίνηση», τη «σκέψη» με την «φαντασία».

Το υπογραμμίζω αυτό για να δείξω μέχρι ποιο σημείο η γλώσσα της φαντασίας. Η σταδιακή απώλεια του λόγου, έχει υπονομεύσει την ικανότητά μας να κατανοούμε τις ιδέες. Γ' αυτό δεν γνωρίζουμε ακριβώς τι είναι αισιοδοξία και τι φιλοσοφία, ούτε πώς μπορούμε να τις συσχετίσουμε. Υποθέτουμε ότι ένας φιλόσοφος που έχει ερευνήσει τη ζωή δε μπορεί να είναι αισιόδοξος. Γιατί όχι;

Αν φιλοσοφία είναι η αγάπη για τη σοφία, αν είναι η αναζήτηση της γνώσης για να μπορούν να επιλυθούν τα μεγάλα ερωτηματικά της ύπαρξης, ένας φιλόσοφος πρέπει να είναι αισιόδοξος, αφού κάθε σοβαρή έρευνα οδηγεί σε εύρομα. Επιπλέον, πρέπει να είναι μια αληθινή, αποτελεσματική, πραγματική αναζήτηση. Όχι μόνο μια ερευνητική στάση αλλά μια αληθινή επιθυμία εύρεσης. Μια αυθεντική ανάγκη και επιθυμία της ψυχής που θέλει να γνωρίσει και το κάνει επωφελούμενη από εκείνο που ήδη ξέρει.

Τι είναι αισιοδοξία;

Αν πούμε ότι ένας φιλόσοφος πρέπει να έχει μια υγιή αισιοδοξία, καλό θα είναι να αρχίσουμε ορίζοντάς την και να προσδιορίσουμε επίσης το αντίθετο της

αισιοδοξίας, το οποίο ονομάζουμε απαισιοδοξία.

Μας λένε ότι το να είναι κανείς αισιόδοξος σημαίνει όχι μόνο να πιστεύει στα «καλά» πράγματα, αλλά στα «καλύτερα». Να μην ικανοποιείται με αυτό που είναι σωστό, να θέλει ακόμη κάτι περισσότερο, το καλύτερο, το τέλειο.

Κατ' εξοχήν αισιόδοξος είναι εκείνος που θεωρεί ότι αυτός ο κόσμος στον οποίο ζούμε είναι άψογος – αφού προέρχεται από έναν τέλειο Θεό που τον δημιούργησε – και ότι εμείς οι άνθρωποι, οι οποίοι ζούμε σ' αυτόν, είμαστε και ανυπέρβληπτοι και μοναδικοί.

Η θέση του να πιστεύει κανείς ότι αυτός ο κόσμος είναι ο καλύτερος δυνατός – ή τουλάχιστον ο περισσότερο αναγκαίος για τη δική μας εξέλιξη – υποστηρίχθηκε από πολλούς φιλοσόφους στη διάρκεια της Ιστορίας.

Μπορούμε να αναφέρουμε τον μεγάλο φιλόσοφο **Πλάτωνα**. Και οι φιλόσοφοι επίσης της **Αλεξανδρινής Σχολής** – ανάμεσα στους οποίους ξεχωρίζουμε τον **Πλωτίνο** – είναι **αισιόδοξοι**. Μόνο που για να φθάσουν στην αισιοδοξία και στις ρίζες της ζωής, έχουν εκμιδενίσει μια σειρά από προσκολλήσεις της ίδιας της προσωπικότητας, που δεν τους επέτρεπαν να δουν αυτή την αρχή της εμπιστοσύνης και της ασφάλειας.

Ο Άγιος Ανσέλμος και ο Άγιος Θωμάς ήταν επίσης αισιόδοξοι.

Τι σημαίνει γι' αυτούς αισιοδοξία; Είναι μήπως το να ονειρεύεται κανείς την απόλυτη τελειότητα; Είναι το να αφιερώνει το χρόνο του στο να φαντάζεται χίμαιρες;

Για τους στοχαστές των φιλοσοφικών σχολών που αναφέραμε, το να είναι κανείς αισιόδοξος σημαίνει να γνωρίζει το νόημα της ζωής, να ξέρει ότι ζωή είναι αύξηση, εξέλιξη, συνέχιση των κύκλων που οδηγούν σ' ένα σκοπό. Ότι η ζωή δεν είναι τυχαία, ότι δεν διατρέχει οποιοδήποτε μονοπάτι και ότι στο τέλος του δρόμου αυτό που εμείς αντιλαμβανόμαστε ως «καλό» θα θριαμβεύσει πάνω στο κακό.

Αλλά αφού όλοι οι φιλόσοφοι δεν φαντάστηκαν τη ζωή με αυτό το κριτήριο εξέλιξης, ανέκυψε μια αντίδραση εντελώς λογική: η απαισιοδοξία, ο πεσιμισμός,

Για τους πεσιμιστές δεν έχει σημασία αυτό που πρόκειται να συμβεί αύριο, δεν τους ενδιαφέρει ότι αύριο το καλό θα νικήσει το κακό. Σημαντικό είναι το σήμερα. Αφού σήμερα υπάρχουν βάσανα, πόνος, λάθη, δε μπορεί κανείς να είναι αισιόδοξος. Αυτό ισχύει σε τέτοιο βαθμό ώστε ο Βολταίρος έφθασε να πει ότι η αισιοδοξία είναι η πίστη των ηλιθίων.

Η φιλοσοφία και τα αντίθετα

Και εδώ συναντάμε δύο αντίθετα που φαίνονται ασυμβίβαστα. Δεν είναι πλέον φιλοσοφία και αισιοδοξία. Τώρα είναι από τη μια πλευρά αισιοδοξία και από την άλλη απαισιοδοξία.

Θα προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε μια φιλοσοφική αισιοδοξία π οποία, χωρίς να θέλει να βρίσκεται σε μια κεντρική ενδιάμεση θέση, έχει τη δυνατότητα να συνδυάζει αυτά τα δύο ασυμβίβαστα αντίθετα.

Με την φυσικότητα ενός φιλοσόφου – ενός παιδιού, όπως θα έλεγε ο Αριστοτέλης – διερωτόμαστε: **αυτός ο κόσμος, στον οποίο ζούμε και του οποίου αποτελούμε μέρος, είναι τέλειος; Αν είμαστε ειλικρινείς, πρέπει να πούμε όχι.**

Αυτός ο κόσμος δεν είναι ούτε τέλειος ούτε βέβαια ολότελα κακός, αλλά πάντως δεν είναι ό,τι καλύτερο.

Θα μπορούσαμε να θέσουμε την, ερώτηση με άλλον τρόπο: **Αυτός ο κόσμος θα μπορούσε να βελτιωθεί; Χωρίς να είναι ο πιο καλός, θα μπορούσε, ωστόσο, να φθάσει στην τελειότητα;**

Σ' αυτό απαντάμε: ο κόσμος μας μπορεί να βελτιωθεί. Άλλα αυτή η δυνατότητα περιλαμβάνει επίσης τη δράση. Δηλαδή, μιλάμε ταυτόχρονα για μια αισιοδοξία, φιλοσοφική και πρακτική.

Αυτή είναι η στάση της φιλοσοφικής αισιοδοξίας στην οποία αναφερόμαστε: αν τα πράγματα δεν είναι τέλεια, τουλάχιστον είναι εφικτό να διορθωθούν. Και αυτό δεν εξαρτάται από ένα αόρατο πεπρωμένο, από κάτι που μπορεί να κατέβει από ψηλά, αλλά εξαρτάται από μας. Εξαρτάται από την προσπάθειά μας, τη σκέψη μας, τα χέρια μας, το κριτήριο μας, την ικανότητά μας να αγαπάμε – ως φιλόσοφοι – τη σοφία. Και επιπλέον, όχι μόνο να ικανοποιούμαστε με το να την αγαπάμε, αλλά να προσπαθούμε κάθε φορά να γίνουμε σοφότεροι.

Όταν ο Πυθαγόρας είπε ότι ο ίδιος δεν ήταν σοφός αλλά μόλις ένας φιλόσοφος, προώθησε μια θεωρία φιλοσοφικής αισιοδοξίας. Και δεν την εξέφρασε μόνο με λόγια, αλλά την βίωσε.

Ονόμαζε τον εαυτό του

«φιλόσοφο» - εραστή, αναζητητή της σοφίας – και αφιέρωσε όλη του τη ζωή για να βρει την αληθινή γνώση και να την εκφράσει. Έτσι εκδήλωσε όχι μια απατηλή αισιοδοξία αλλά μια αληθινή.

Σε πολλές πραγματείες μάς λένε ότι η αισιοδοξία ή απαισιόδοξη προσέγγιση της ζωής δεν σχετίζεται με αυτήν τη φιλοσοφική αισιοδοξία που μας κάνει να βελτιωνόμαστε. Είναι ένα θέμα βασικά ψυχολογικό, ένα θέμα υποκειμενικά συναισθηματικό.

Πράγματι, αν ένα άτομο είναι παθητικό, θλιμμένο, αδύναμο, το πιο πιθανό είναι να είναι επίσης απαισιόδοξο, επειδή η ίδια η ψυχολογική του δομή το κάνει να φοβάται τη ζωή και όλες της τις συνέπειες. Αυτός όμως που έχει αντίθετο χαρακτήρα χαίρεται να εφορμά στις δυσκολίες, να τα πηγαίνει καλά με τον κόσμο, να λύνει όλα του τα προβλήματα, ακολουθώντας αισιόδοξες τάσεις.

Οστόσο πιστεύουμε ότι αυτή η υπόθεση δεν είναι τόσο απλή, ότι η αισιοδοξία ή η αισιοδοξία δεν είναι μόνο θέματα ψυχολογικά, που εξαρτώνται μόνο από τη διάθεση, τον χαρακτήρα. Πιστεύουμε ότι υπάρχουν νοντικοί και πνευματικοί παράγοντες, οι οποίοι επίσης επηρεάζουν βαθιά την αισιόδοξη ή απαισιόδοξη αντίληψη.

Απαισιόδοξία

Ο υλισμός αποτελεί αιτία απαισιόδοξίας. Η τάση να αντιλαμβανόμαστε την ύπαρξη ως κάτι καθαρά υλικό είναι ένας από τους λόγους

που προκαλούν απαισιόδοξία. Η αιτία είναι λογική: αν ο κόσμος είναι μόνο ύλη, αυτά που βλέπουμε και αγγίζουμε είναι πολύ λίγα, επομένως δε μπορούμε να περιμένουμε σχεδόν τίποτα από αυτόν. Η καθημερινή εικόνα του κόσμου με τον πόνο, την απελπισία, την πείνα, το θάνατο, τη διαφθορά, τις καταστροφές, τους πολέμους, τα δυστυχήματα δεν μας οδηγούν σε τίποτα καλό. Αυτός που εστιάζει την

εικόνα του σε υλικό σημείο φθάνει εύκολα στην απαισιοδοξία, επειδή για να είναι ευτυχισμένος χρειάζεται να έχει συγκεκριμένα πράγματα, τα οποία, ακριβώς επειδή είναι υλικά αγαθά, είναι φθαρτά.

Του φαίνεται ότι το σημαντικό είναι να έχει. Άλλα όταν έχει ήδη αποκτήσει κάτι, φοβάται πολύ μήπως το χάσει, νιώθει τέτοια απελπισία, επειδή εκείνο που κατάφερε να αδράξει για μια στιγμή του φεύγει από τα χέρια, δεν μπορεί να απολαύσει αυτά τα υλικά αγαθά, αφού συνεχώς διερωτάται πόσο θα διαρκέσουν.

Επιπλέον, πέρα από τα υλικά αγαθά, όταν αγαπάμε ένα πρόσωπο – αλλά το θέλουμε με αυτό το ίδιο υλιστικό κριτήριο - διερωτόμαστε καθημερινά πόσο θα διαρκέσει, πόσο μας θέλει, αν θα είναι για όλη τη ζωή.

Έτσι βλέπουμε πώς μια νοντική σύλληψη – που κέρδισε έδαφος τα τελευταία χρόνια της Ιστορίας μας – μπορεί να κάνει τη ζωή μας απαισιόδοξη.

Ας δούμε και άλλους παράγοντες που φαίνονται να είναι πνευματικοί και που οδηγούν επίσης σε απαισιοδοξία.

Υπάρχει μια τάση ψευδο- φιλοσοφική- εσωτερική, που αντλεί από την Άπω Ανατολή – απομακρυσμένη χρονικά και φυσικά – μια σειρά από φιλοσοφικές ιδέες χωρίς να τις γνωρίζει ακριβώς.

Είναι πολύ συνηθισμένο να βλέπουμε σε δημοσιεύσεις τη λέξη «**Κάρμα**».

Υπενθυμίζουμε σε συντομία ότι το Κάρμα είναι ένας νόμος πάνω στον οποίο οι φιλόσοφοι της Ανατολής είχαν βασίσει την εξέλιξη της ζωής. Ένας νόμος τον οποίο ονόμαζαν της «**αιτίας και του αποτελέσματος**», αφού όλα όσα συμβαίνουν στο Σύμπαν είναι στενά συνδεδεμένα, όλα τα γεγονότα είναι κρίκοι μιας αλυσίδας. Έτσι, όλες οι δράσεις εξαρτώνται οι μεν από τις δε.

Αν η ιδέα αυτή παρερμηνευθεί, μπορεί να οδηγήσει σε απαισιοδοξία, αφού όλα όσα μιας συμβαίνουν είναι «Κάρμα». Γιατί να επανορθώσουμε, για ποιο σκοπό να αγωνιστούμε, γιατί να υπερβούμε τον εαυτό μας, αν όλα είναι «Κάρμα»;

Όπως βλέπουμε, με την παρερμηνεία των φιλοσοφικών ή των πνευματικών ιδεών, οδηγούμαστε επίσης σε μια απαισιοδοξία, που μετατρέπεται σε ακινησία, αδράνεια,

εγκατάλειψη, σε θάνατο εν ζωή.

Φιλοσοφική αισιοδοξία

Ας ασχοληθούμε ακόμη μια φορά με τη φιλόσοφική μας αισιοδοξία, διασαφηνίζοντας ότι είμαστε πεπεισμένοι ότι κανείς δε μπορεί να είναι τελείως αισιόδοξος στη ζωή του, αφού όλοι έχουμε κάποτε υποφέρει, έχουμε αισθανθεί πόνο σε πολλές περιπτώσεις. Ούτε μπορεί κανείς επίσης να είναι τελείως απαισιόδοξος, επειδή όλοι συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε, παρά τις λύπες μας.

Ας αρχίσουμε από κάτω, από το υλικό μέρος. Η ύλη, αν το καλοεξετάσουμε, μπορεί να μας οδηγήσει πολύ καλά σε μια αισιόδοξη αντίληψη για τη ζωή. Αρκεί να μην τη βλέπουμε ψυχρά, αλλά να παρατηρούμε την τελειότητα, τη φροντίδα με την οποία δημιουργεί ολόκληρο το Σύμπαν, όσο λίγα κι αν είναι αυτά που γνωρίζουμε γι' αυτό. Αυτοί οι νόμοι που διέπουν την ύλη, την κατευθύνουν και την οργανώνουν, ενώ την υπερβαίνουν. Η ύλη αντικατοπτρίζει ομορφιά. Αν και η ύλη είναι σκοτεινή, βαριά και φθαρτή, θα έπρεπε να μας χρησιμεύει για να χαίρεται η καρδιά μας, μόνο και μόνο από το γεγονός ότι κάτι ανώτερο αποτυπώνεται σ' αυτήν, την εξαγνίζει, την εξυψώνει, αφού η ομορφιά μπόρεσε να αφήσει τα ίχνη της σ' αυτήν για μια στιγμή.

Ας περάσουμε στο ψυχολογικό επίπεδο. Όλοι νοιώθουμε πόνο, αλλά εκείνοι οι φιλόσοφοι της Ανατολής, οι οποίοι – όπως μόλις είδαμε – δημιούργησαν σχεδόν χωρίς να το θέλουν την απαισιοδοξία και τον υλισμό, μας διδάσκουν κάτι πολύ σημαντικό: ότι ο πόνος είναι όχημα της συνείδησης. Χωρίς πόνο δεν αντιλαμβανόμαστε τις πραγματικότητες και τίποτα δεν μας αγγίζει.

Ο πόνος δεν είναι κακό, ούτε λόγος για να είναι κάποιος απαισιόδοξος. Ας τον θεωρήσουμε – κατά τα λεγόμενα των Στωικών – ως «Σχολείο της Ζωής**». Ας μάθουμε απ' αυτόν και κάθε φορά που υποφέρουμε ας βγαίνουμε καθαροί από αυτόν τον πόνο, γνωρίζοντας ότι μπορούμε να αποκτήσουμε μια εμπειρία από αυτόν. Και ότι – αφού περάσει – θα είμαστε λίγο καλύτεροι απ' ό,τι ήμασταν πριν υποφέρουμε.**

Συνηθίζουμε να νομίζουμε ότι

υποφέρουμε. Μας πονάει η ζωή, επειδή δεν αποκτούμε πάντα όλα τα πράγματα που θεωρούμε ότι είναι απαραίτητα.

Υπάρχουν δύο δυνατότητες: αν κάτι είναι ζωτικής σημασίας, σωστό, αξιοσέβαστο, έντιμο για μας και είμαστε πεπεισμένοι ότι το χρειαζόμαστε, ας το αναζητήσουμε, ας εργαστούμε γι' αυτό. Άλλα αν εκείνο που ποθούμε δεν είναι τίποτε άλλο παρά καρπός ενός περαστικού πάθους, αν νομίζουμε ότι το λαχταράμε, αλλά στην πραγματικότητα αυτή η όρεξη δεν έχει βαθιά προέλευση, είναι καλύτερα να το εγκαταλείψουμε. Αν δεν έχουμε ανάγκη, δεν υπάρχει πόνος. Αν δεν έχουμε λανθασμένη φιλοδοξία να ικανοποιήσουμε, δεν υπάρχει πόνος.

Δεν είναι τόσο εύκολο να ξέρουμε πότε αυτό που επιδιώκουμε είναι βαθύ, αυθεντικό ή όχι.

Ας αναρωτηθούμε πόσο διαρκεί αυτή η ανάγκη, πόσο έντονα έχουμε αυτή την επιθυμία χαραγμένη μέσα μας, αν αποτελεί μέρος της ύπαρξής μας, αν κοιμάται και ξυπνάει μαζί μας, αν είναι ίσως όπως αυτό το πάθος για τη σοφία που αναφέραμε μιλώντας για τη «φιλοσοφία».

Αν αυτή η ανάγκη επιμένει, αν διατηρείται, προέρχεται από την ψυχή. Αν αυτή η ανάγκη είναι ένα περαστικό καπρίτσιο, αρκεί να μνη τη σκεφτόμαστε και σε μια στιγμή η επιθυμία θα εξαφανιστεί.

Έτσι, αφού ο πόνος συνδέεται με τις φιλοδοξίες μας, μάς διδάσκει και μας εκπαιδεύει, μας εξευγενίζει και λειαίνει εκείνες τις εξωτερικές ανάγκες που δεν είναι προϊόντος δικού μας εσωτερικού όντος.

Ας περάσουμε σ' ένα ακόμη επίπεδο: η αισιοδοξία ως μια νοητική και λογική άποψη.

Η αισιοδοξία, θεωρούμενη κατ' αυτό τον τρόπο, μεταμορφώνεται σε μια σίγουρη και σταθερή πίστη, στο νόημα που δίνεται στη ζωή, στο νόημα που έχει όλη η ύπαρξη σαν σύνολο. Αν προσπαθήσουμε να ανακαλύψουμε τους νόμους της Φύσης και τις αρχές του ανθρώπου, να αφαιρέσουμε τα πέπλα, αν προσπαθήσουμε να καταλάβουμε πραγματικά όλα όσα συμβαίνουν γύρω μας, θα φθάσουμε, χωρίς αμφιβολία, στο συμπέρασμα ότι όλα αυτά έχουν νόημα και ότι αυτό το νόημα μας δίνει σιγουριά, σταθερότητα.

Οι αρχαίοι έλεγαν ότι «η γνώση είναι δύναμη» και «δύναμη» είναι η

εξάσκηση της βούλησής μας. Όποιος έχει μια σταθερά αναπτυγμένη βούληση, που την έχει θέσει σε κίνηση και την έχει αθήσει για να πραγματώσει οτιδήποτε, δε μπορεί να αισθάνεται απαισιόδοξος.

Ο ενθουσιασμός

Στο πνευματικό επίπεδο είναι αδύνατο να είναι κανείς απαισιόδοξος.

Θα έπρεπε να αφήσουμε στην άκρη μονομιάς όλες εκείνες τις ιδέες που έχουν να κάνουν με το καλό και το κακό. Αποφεύγουμε να κάνουμε χώρο στο καλό και το κακό, τον Θεό και το διάβολο. Οι ανταγωνιστικές αξίες παλεύουν μέσα μας και μας κάνουν να μπαίνουμε στη μέση σαν θεατές, γεγονός που μας οδηγεί σε αμφιβολία και σε κατάσταση διαρκούς αβεβαιότητας.

Δεν υπάρχει Θεός και διάβολος. Υπάρχει Θεός. Δεν υπάρχει καλό και κακό. Υπάρχει καλό. Αυτό που συμβαίνει είναι ότι το καλό έχει τη δυνατότητα να εκφράζεται με τόσους τρόπους, που μερικές φορές δεν το καταλαβαίνουμε. Και είναι η άγνοιά μας αυτή που μας κάνει να το ονομάζουμε κακό.

Ας φανταστούμε μια εστία φωτός, την οποία θα ονομάσουμε Καλό, το οποίο, ως υπέρτατη πηγή, διαχέεται σε ολόκληρο το Σύμπαν. Αν καταφέρουμε να βρεθούμε κοντά στο σημείο από το οποίο εκπορεύονται οι ακτίνες, αν βάλουμε το χέρι όσο το δυνατό πιο κοντά σ' αυτό, θα συγκεντρώσουμε μια μεγάλη ποσότητα θερμικής και φωτεινής ενέργειας. Άλλα αν τοποθετήσουμε το σώμα μας πολύ πιο μακριά από τη δέσμη του φωτός, η ίδια επιφάνεια του χεριού θα δεχθεί λιγότερη ενέργεια, αφού έχει διαχυθεί και ανοιχτεί σαν βεντάλια πάνω στον κόσμο.

Το κακό δε βρίσκεται στον κόσμο, βρίσκεται στην άγνοιά μας. Κακό είναι απλά το να μη γνωρίζουμε, να μη βλέπουμε, να μνη ενδιαφερόμαστε. Κακό είναι να υποφέρουμε προκειμένου να μάθουμε. Κακό είναι ο πόνος, επειδή είμαστε ανίκανοι να συλλάβουμε ότι έχουμε ξεκινήσει λάθος.

Με αυτά τα στοιχεία φιλοσοφικής αισιοδοξίας, πιστεύω ότι προσεγγίζουμε την παλιά αντίληψη που καμιά φορά οι Έλληνες ονόμαζαν «ενθουσιασμό».

«Ενθουσιασμός»: «ένθεος», «ο

Θεός εντός», «ο Θεός στον άνθρωπο». Η αισθηση της θεότητας μέσα μας, η ευτυχία να γνωρίζουμε κάτι περισσότερο από αυτό το κέλυφος της ύλης που μας τυλίγει. Η υπερηφάνεια για να καταλάβουμε πέρα από το χρόνο που μας περιορίζει.

Ο ενθουσιασμός δεν είναι κενή αισιοδοξία, μια επιφανειακή ευτυχία που γλιστράει πάνω από τα πράγματα. Ο ενθουσιασμός είναι βαθύς, είναι εσωτερικός, βρίσκεται στο βάθος, στην ψυχή. Είναι αυτό που κάνει τους ανθρώπους να τραγουδούν, να προσεύχονται, να θαυμάζουν τη Φύση, να αναζητούν το Θεό στα δέντρα, στο πέταγμα των πουλιών, στη μετακίνηση των νεφών. Όλα αυτά είναι ενθουσιασμός, κάτι πολύ περισσότερο από αισιοδοξία.

Μας έχουν πει πολλές φορές ότι εμείς οι αισιοδοξοί είμαστε ανόποι. Δεν το εξέφρασε μόνο ο Βολταίρος αλλά και πολλοί άλλοι στον 20^ο αιώνα. Μας έχουν πει ότι η αισιοδοξία είναι μια φιλοσοφία για το μέλλον, αλλά απορριπτέα για την παρούσα στιγμή. Είναι χρήσιμη για πολύ αργότερα, αφού ονειρεύεται καλύτερα πράγματα για το μέλλον.

Πιστεύουμε ότι αυτό δεν είναι σωστό. Η αισιοδοξία ταιριάζει σε όλες τις διαστάσεις του χρόνου, αφού, όταν μετατρέπεται σε ενθουσιασμό, δεν υπάρχει ούτε ένα μόριο του χώρου και του χρόνου στο οποίο να μην περιλαμβάνεται. **Ο ενθουσιασμός ταιριάζει στο παρελθόν.**

Το παρελθόν αποδεικνύει ότι η ιστορία είναι κυκλική. Ότι πολλές φορές, από έλλειψη μνήμης ή από αμέλεια, αναπαράγουμε τις ίδιες καταστάσεις, ξανακάνουμε τις ίδιες επιτυχίες και τα ίδια λάθο, αλλά - από επανάληψη σε επανάληψη - μεγαλώνουμε λίγο περισσότερο.

Το παρελθόν μας διδάσκει ότι υπήρξαν στιγμές κατά τις οποίες η Αλήθεια, η Ομορφιά, η Δικαιοσύνη, η Ενότητα αντικατοπτρίστηκαν καθαρά στην ύλη. Και ότι υπήρξαν άλλες φάσεις κατά τις οποίες αυτές οι αρχές (Ενότητα, Δικαιοσύνη, Αγαθό, Ομορφιά) απομακρύνθηκαν από τον συγκεκριμένο κόσμο, επειδή δεν υπήρχαν κανάλια που να τις εκφράζουν.

Η αισιοδοξία είναι για το παρόν, επειδή τον ενθουσιασμό τον εκφράζουμε εδώ και σήμερα, ούτε κθες ούτε αύριο, πέρα από τα

προβλήματα, παρά τις δυσκολίες και - θα έλεγα ακόμη - κάρη σ' αυτές.

Σε τίποτα δεν θα χρησίμευε το να είμαστε ενθουσιώδεις, αισιόδοξοι, σταθεροί, θεληματικοί και αποφασιστικοί αν δεν παραπατούσαμε ποτέ στο δρόμο. Άλλα όταν υπάρχουν καθημερινά πέτρες μπροστά μας, όταν κάθε φορά που τείνουμε το χέρι συναντάμε μια δυσκολία και πέρα από αυτήν και κάρη σ' αυτήν συνεχίζουμε να είμαστε ενθουσιώδεις, είναι επειδή η ρίζα του Σύμπαντος έχει ξυπνήσει μέσα στον άνθρωπο.

Αισιοδοξία για το μέλλον, αλλά όχι σαν όνειρο ή αυταπάτη για να δραπετεύουμε. Ούτε μας ενδιαφέρει να βυθίζομαστε σ' ένα όνειρο για ένα καλύτερο μέλλον, μόνο και μόνο για να μη βλέπουμε αυτό που συμβαίνει στο παρόν.

Ο ενθουσιασμός, η αισιοδοξία για το μέλλον, είναι κάτι τελείως διαφορετικό. Είναι μια βεβαιότητα που υπάρχει εδώ και τώρα. Είναι ένα αληθινό βίωμα, ένα συναίσθημα ζωντανό, ξεκάθαρο, βαθύ, που πλημμυρίζει ολόκληρο το είναι. Είναι ένας άμεσος τρόπος ζωής για το μέλλον.

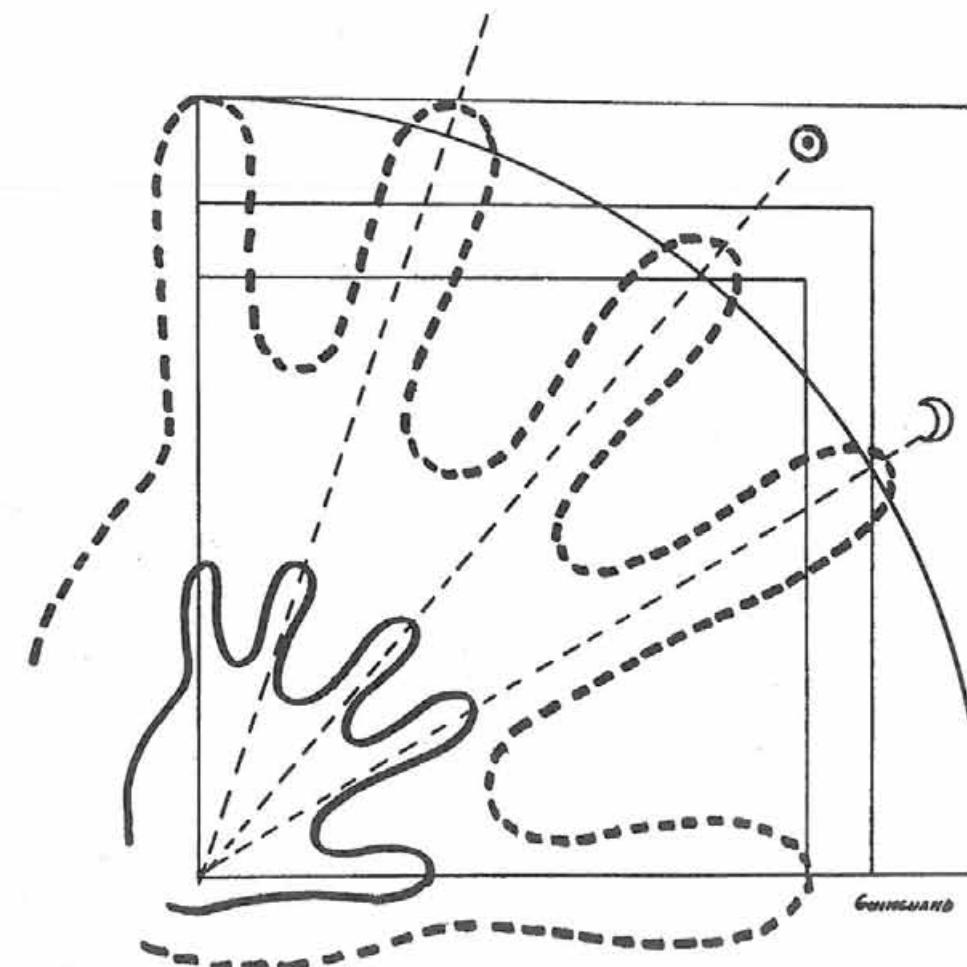
Είναι μια αισθηση ότι αυτός ο νέος και καλύτερος κόσμος, για τον οποίο τόσες φορές μιλήσαμε, δεν είναι κάτι που βρίσκεται μακριά, δεν είναι κάτι απρόσιτο. Είναι το να νοιώθουμε οριστικά και ξεκάθαρα ότι αυτός ο Νέος και Καλύτερος Κόσμος χωρίζεται από μας μόλις από την πυκνότητα ενός πέπλου. Και ότι θα αρκούσε να αγγίξουμε με τα χέρια μας αυτό το πέπλο για να δούμε ότι το μέλλον είναι εκεί, ότι του δώσαμε ζωή, ότι το κάναμε παρόν.

Ο ενθουσιασμός είναι στην πραγματικότητα μια φλόγα φωτιάς που δονείται στην καρδιά του ανθρώπου και του επιτρέπει να κτίζει την ιστορία πριν, τώρα και αύριο.

ΕΝΑ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ ΧΕΡΙ

του κ. Γιώργου Α. Πλάνα

Καθ. Φιλοσοφίας, Προέδρου του Διεθνούς Πολιτιστικού και Φιλοσοφικού
Οργανισμού «Νέα Ακρόπολη» στην Ελλάδα.

2. MANO DE GARGAS

και της Πνευματικότητας στη Φυσική Δημιουργία. Σε πολλές γλώσσες του κόσμου, ακόμα και σήμερα, υπάρχει μια καθαρή σχέση ανάμεσα στις λέξεις “χέρι”, “άνθρωπος” και “νους”, (*manus, man, manas*) η οποία παρουσιάζει μια

Ναι... το χέρι κρύβει ένα μυστήριο. Αυτό το χέρι που χρησιμοποιούμε κάθε μέρα για κάθε δουλειά... το χέρι, που μας είναι τόσο οικείο ώστε σκεδόν να το λησμονάμε, κρύβει πολλά μυστικά, μέσα στο ασυνείδητό μας. Πίσω από την φαινομενική απλότητά του υπάρχει μια θαυμάσια τελειότητα μορφής που αντανακλά το Σύμπαν και ταυτόχρονα συντονίζεται με αυτό.

Το χέρι στους αρχαίους Πολιτισμούς συσχετίζόταν με τον Αρχετυπικό Άνθρωπο σαν έκφραση και σύμβολο της Νόσης

παράξενη και κάπως μυστική σχέση αναλογικής αρμονίας ανάμεσα σε τόσο διαφορετικά πράγματα. Όμως ο σκοπός αυτού του άρθρου δεν είναι οι φιλολογικές αναλογίες αλλά οι γεωμετρικό-αστρονομικές, σαν μια πρώτη προσέγγιση στη γνώση για τον Άνθρωπο ως καθρέφτη του σύμπαντος (Μικρόκοσμος).

Αυτό το χέρι που χαϊδεύει ή δέρνει, που παίζει κιθάρα ή πελεκά το ξύλο, κλείνει μέσα του το γεωμετρικό κλειδί μιας Αρμονίας που ενώνει τα Συστήματα, ανάμεσα στο παιχνίδι του Αριθμού, του Ρυθμού και της Μορφής, του κύκλου και του τετραγώνου... όπως το εσωτερικό κελάπδημα των "Πουλιών". (1)

Δε θα αναλύσουμε εδώ τα χειρομαντικά μυστικά που δείχνουν τη δυναμική πορεία της εξέλιξης του ανθρώπου μέσα στο παρελθόν - ιστορία ως προς το μέλλον - στόχο του (το ΚΑΡΜΑ της Εσωτερικής Φιλοσοφίας). Αυτά είναι τα Μυστήρια της Ζωής, ατομικής γραμμής κατά κάποιο τρόπο.

Η ανάλυσή μας θα γίνει πάνω στο σχέδιο του χεριού ως έκφραση αντικειμενικών (και επομένως φυλετικών) αναλογιών του **Άνθρωπου (Μικρόκοσμος)** σε σχέση με το **Σύμπαν (Μακρόκοσμο)**. Το χέρι είναι σαν ένας καθρέφτης του Σύμπαντος, στις αναλογικές του διαστάσεις και τη γεωμετρικό - μορφική του δομή.

Αυτό το γεγονός το είχαν συλλάβει οι αρχαίοι Πολιτισμοί, αλλά και οι προγονικοί άνθρωποι των σπηλαίων της Παλαιολιθικής Εποχής, που συνήθιζαν να ζωγραφίζουν στους τοίχους των ναών - σπηλαίων τους χέρια, καθώς και διάφορα άλλα συμβολικά σχήματα, που οι σκηματισμοί, οι θέσεις και οι προσανατολισμοί τους ήταν σύμφωνοι μ' ένα ορισμένο μυστικό νόημα.

Με το χέρι ανοικτό ανοικτό (βλέπουμε το σχέδιο ενός χεριού-τύπου από το Σπήλαιο της Γκάργκας στη Γαλλία, όπου εφαρμόζεται η γεωμετρικό-αστρονομική ανάλυση) σκηματίζεται, από το μικρό δάκτυλο και τον αντίκειρα, μια γωνία 90 μοιρών, που διαιρεί τον κύκλο (τροχιά του ήλιου) σε 4 τέταρτα. Τα άλλα τρία δάκτυλα σκηματίζουν τις γωνίες του λεγόμενου **"Ποδιού της Χίνας"** (2) που συμπεριλαμβάνει τους συμβολικούς κανόνες για την παραπήρηση της πλιακής τροχιάς στον ακριβή της Μεσομβρινό.

Το μεσαίο δάκτυλο δείχνει τη γωνία με τον ορίζοντα, της θέσης του ήλιου στο Ζενίθ

την Εαρινή και Φθινοπωρινή Ισημερία. Ο παράμεσος δείχνει το Ζενίθ στο Θερινό Ήλιοστάσιο και ο δείκτης στο Χειμερινό Ήλιοστάσιο, δηλαδή στα κρίσιμα σημεία της αλλαγής των εποχών του χρόνου.

Αν όμως γυρίσει κανείς το χέρι και το κοιτάξει από την παλάμη, οι γωνίες των

δακτύλων αποκτούν άλλη θέση προσανατολισμού και δείχνουν τότε ορισμένες σημαντικές θέσεις της Σελήνης στην τροχιά της. Γι' αυτό το λόγο, στον Εσωτερισμό ο ράχη συσχετίζεται με τον Ήλιο (θετική ενέργεια πομπού) και η παλάμη με την Σελήνη (αρνητική, παθητική ενέργεια δέκτη).

Η πλήρης γωνία του "Ποδιού της Χήνας", που σχηματίζεται με το δείκτη και τον παράμεσο σε γωνία, είναι 40 μοίρες και επιτρέπει τη διαίρεση του κύκλου σε 9 μέρη.

Εξάλλου, το χέρι προσεγγίζει πάρα πολύ το μυστικό του τετραγωνισμού του κύκλου, το οποίο όπως θα δούμε τώρα αποδεικνύει ακόμα περισσότερο αυτά που έχουμε στηρίξει έως τώρα: δηλ. ότι το χέρι είναι ένα φοβερό γεωμετρικό εργαλείο του ανθρώπου, που αν είχε την κατάλληλη αντίληψη και κατανόση, θα μπορούσε να μάθει πολλά για τους αστρονομικούς και γεωμετρικούς κανόνες της φύσης. Το χέρι είναι λοιπόν ένας πραγματικός καθρέφτης των αναλογιών της φύσης.

Το μικρό δάκτυλο δείχνει έναν κύκλο-μονάδα. Ο παράμεσος δείχνει το τετράγωνο που συμπεριλαμβάνει αυτόν τον κύκλο.

Ο αντίκειρας δείχνει άλλο ένα τετράγωνο, του οποίου το εμβαδόν είναι ίσο με του κύκλου. Η προσέγγιση είναι εξαιρετική και αποκλείεται να είναι τυχαία. Στ' αλήθεια το χέρι κρατάει φοβερά εσωτερικά μυστήρια των παγκόσμιων αναλογιών. Το σχέδιο και η μορφική δομή του χεριού είναι ένα ακόμη παράδειγμα της αντανάκλασης του Σχεδίου και της Δομής του Σύμπαντός μας στον άνθρωπο, στο γεωμετρικό - αστρονομικό κλειδί Ερμηνείας (3) σύμφωνα με το Νόμο των αριθμών της Εσωτερικής αντίληψης. Ίσως το χέρι είναι κάτι περισσότερο από ένα χέρι... Ίσως να είναι μια βαθιά κι ακόμη σκεδόν άγνωστη σελίδα του Βιβλίου του αληθινού Εαυτού μας.

(1) "Πουλιάδ" είναι το εσωτερικό όνομα που δινόταν στους "Άδελφούς-Μύστες" στην αρχαία Ευρώπη, οι οποίοι ήξεραν τη Γλώσσα της Σοφίας, την κοινή και φυσική Γλώσσα των Συμβόλων.

(2) Πανάρχαια μονάδα μέτρησης που βρίσκεται πολύ πιο πριν από την εποχή των Δρυΐδων στην Ευρώπη, χαραγμένη στα Μενίρ και Ντολμέν (μονολιθικές κατασκευές της Νεολιθικής εποχής και μεταδόθηκε μέσω του Εσωτερισμού μέχρι τον Μεσαίωνα με τα τόγματα των "Αρχιτεκτόνων" των Κατασκευαστών των Καθεδρικών ναών του Γοτθικού ρυθμού, που κρύβουν τεράστια μυστικά αστρολογικού, μαθηματικού, αλχημικού και ψυχολογικού χαρακτήρα.

(3) Βλ. περιοδικό «Νέα Ακρόπολη», τεύχος Ο, «Τα Επτά Κλειδιά Ερμηνείας».

Προέλευση & συμβολισμοί περιοδικών εθίμων

ΦΡΙΝΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ

ΑΝΟΙΞΗ

A. ΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ: Η ΑΠΟΚΡΙΑ

Η Αποκριά γιορτάζεται μεταξύ της Πρωτοχρονιάς του Ιανουαρίου και της παλιότερης του Μαρτίου. Σκοπός της είναι η μαγική υποβοήθηση του ξυπνήματος της φύσης και τα κύρια στοιχεία της είναι:

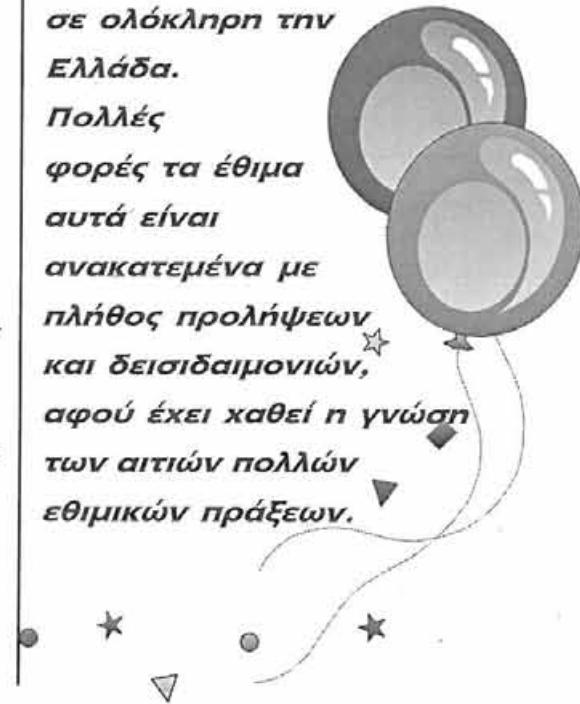
- Μεταμφιέσεις και παραστάσεις διονυσιακού χαρακτήρα, με σκοπό την βλάστηση και την καρποφορία.
- Χορός: τα χτυπήματα της γης με τα πόδια ξυπνούν την καρποφορία. Πολλές κινήσεις των χορών ασκούν μια ομοιοπαθητική μαγεία.
- Φαγοπότια, που προκαλούν την ευφορία.
- Μνήμη των νεκρών, που τιμούνται και εξευμενίζονται για να δώσουν καρπό στη γη.
- Φωτιές που ανάβουν στα τρίσταρτα (Ηπειρος, Μακεδονία) κι έχουν καθαρτήριο και μεταβατικό χαρακτήρα από τον χειμώνα στην άνοιξη.

Άλλοτε η αρχή του Τριωδίου, που διαρκεί τρείς βδομάδες, αναγγελόταν με πυροβολισμούς είτε με τον δημόσιο τελάλη είτε με τύμπανα.

Στην σύγχρονη Ελλάδα, όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη, σήμερα βρίσκουμε ίχνη των εθίμων, που συνδέονται με τις τελετές της αρχαιότητας, μόνο σε κάποιες πολύ απομονωμένες περιοχές.

Παλαιότερα όμως αυτά τα λιγοστά έθιμα είχαν το χαρακτήρα μεγάλων γιορτών σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Πολλές φορές τα έθιμα αυτά είναι ανακατεμένα με πλήθος προλήψεων και δεισιδαιμονιών, αφού έχει χαθεί η γνώση των αιτιών πολλών εθιμικών πράξεων.

Η πρώτη βδομάδα ονομάζεται "αμολυτή" ή "απολυτή", γιατί "τότε απολύονται οι ψυχές των αποθαμένων και βγαίνουν στον Απάνω κόσμο".

Κάθε σπίτι έπρεπε να "ματώσει", δηλαδή να σφάξει κάτι, συνήθως χοίρο.

"Με τον πρώτο μεζέ που θα φάγουν και το πρώτο κρασί που θα πιούν λέγουν: Θεός σχωρήσει τις ψυχές."

Σε κάποιες περιοχές, όπως στις Κυδωνίες της Μικράς Ασίας, την Τσικνοπέμπτη έβραζαν πιλάφι με κρέας και το μοιράζαν στους φτωχούς για τους πεθαμένους.

Στην αρχαία Αθήνα, την περίοδο που σήμερα γιορτάζεται η Αποκριά με το Ψυχοσάββατο, γιορτάζονταν τα Ανθεστήρια, που ήταν αφιερωμένα στην ανθοφορία της φύσης και συγχρόνως στους νεκρούς.

Παρόμοιες γιορτές (**Parentalia, Lemuria**) συναντάμε στην αρχαία Ρώμη, στους Πέρσες, στους Ινδογερμανούς. Η ημέρα των Ψυχών, συνδεδεμένη με την άνοιξη και την γιορτή των λουλουδιών είναι πολύ παλιά και αργότερα ο Διόνυσος, ως θεός της άνοιξης, συνδέεται κι αυτός με τη γιορτή των νεκρών. Τότε που η Φύση ξυπνά, ανεβαίνουν και οι ψυχές στον επάνω κόσμο και δέχονται τις προσφορές και τις τιμές των ζωντανών.

Στην σύγχρονη Ελλάδα οι κατεξοχήν αφιερωμένες στους νεκρούς ημέρες της Αποκριάς είναι τα Σάββατα της Κρεατινής και της Τυρινής, όπως και της πρώτης εβδομάδας της Σαρακοστής, δηλαδή τα τρία Ψυχοσάββατα. Τότε φτιάχνουν κόλλυβα, χυλό, χαλβά και φαγητά και τα μοιράζουν "για να σχωρεθούν τα πεθαμένα". Επισκέπτονται τους τάφους και πομπές από μαυροφορεμένα κορίτσια και γυναίκες αποθέτουν εκεί κόλλυβα και προσφορές στους νεκρούς. Οι γυναίκες απέχουν από εργασίες και δεν λούζονται τα ψυχοσάββατα.

Αυτές τις ημέρες γίνονται παιχνίδια και αγώνες προς τιμή των νεκρών, που προέρχονται από παιχνίδια της αρχαιότητας.

Λόγω της ιερότητας και της δύναμης των νεκρικών προσφορών, που επιτρέπουν στα

πνεύματα να πλησιάσουν τους ανθρώπους, αυτές οι ημέρες είναι επίσης κατάλληλες για "μαντέματα". Μερικές μαντευτικές συνήθειες είναι: οιωνοί από το τραπέζι της τελευταίας Κυριακής της Αποκριάς, ονειρομαντεία με μακαρόνι ή αρμυροκούλουρα, πυρομαντεία με αυγά.

Κύριο γνώρισμα της Αποκριάς είναι οι μεταμφιέσεις. Η ονομασία των μεταμφιεσμένων διαφέρει από τόπο σε τόπο: μασκαράδες, καρνάβαλοι, κουδουνάτοι, γιανίτσαροι, κουκούγεροι, προσώπεια...

Συνήθως ο όμιλος έχει μορφή γαμήλιας πομπής και παρωδίας γάμου. Υπάρχουν και άλλοι τύποι: γιατρός και γιάτρισσα, γέρος και γριά, ασίγγανος, Εβραίος, Αράπης, Αρβανίτης, διάβολος.

Γίνονται παραστάσεις όπως το δικαστήριο, η κηδεία, το εργοστάσιο (όπου μπαίνουν γέροι και βγαίνουν νέοι) κλπ.

Ο Γ. Βιζυνός, στην Θρακική Επετηρίδα του 1897, περιγράφει ένα έθιμο που υπήρχε στη Βιζύν της Θράκης, σε μορφή δράματος: το έθιμο των Καλογέρων. **Ο R.M.**

Dawkins στο έργο του "**The modern Carnival and the Cult of Dionysos**" λέει ότι ο τελετή των Καλογέρων θυμίζει έντονα την Διονυσιακή λατρεία, ίσως μάλιστα η καταγωγή της να είναι και αρχαιότερη.

'Εθίμα παρόμοια με αυτό των "Καλογέρων" συναντάμε σε πολλά χωριά της Θράκης και στην Σκύρο, τη Λίμνη, την Χίο. Σ' αυτές τις παραλλαγές του αρχαίου Διονυσιακού δράματος κυριαρχούν κοινά

στοιχεία: το βρέφος μέσα στο λίκνο ("λίκνι"), η ορμή για γάμο, ο θάνατος και η ανάσταση του ήρωα, το ιερό όργωμα της γης, το κάνιστρο με τους καρπούς και το φαλλό, οι αστεῖσμοί πάνω από το κάρο (τα εξ αμάξης).

Παρόμοια έθιμα που επικρατούν και στην υπόλοιπη Ευρώπη υποδηλώνουν την ανάγκη που υπάρχει να φονευθεί ο Θεός της βλάστησης, για να μπορέσει να αναστηθεί και πάλι νέος.

Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς εντείνονται στο έπακρο η ευθυμία, η αθυροστομία, οι ασεμνες εμφανίσεις των μεταμφιεσμένων, οι χοροί, τα τραγούδια και τα φαγοπότια.

Μετά τον εσπερινό ανάβουν στις πλατείες και στους δρόμους φωτιές, που γύρω τους συγκεντρώνονται οι άνθρωποι και χορεύουν και τραγουδούν. Όταν οι φλόγες χαμπλώσουν, πηδούν πάνω από τη φωτιά με λόγια που έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα, ζητώντας να εξολοθρευτούν οι ψύλλοι κι οι κοριοί, σύμβολα των δαιμόνων των επιδημιών και της επιζωτοκίας.

Άλλού επιδιώκεται οι φωτιές ν' ανάβουν σε υψώματα, για να επενεργήσει η δράση της φωτιάς σε μεγαλύτερη ακτίνα.

Οι γιορτές κλείνουν με "συγγενικά"

τραπέζια, που στρώνονται για το δείπνο, κατά τη διάρκεια του οποίου τελούνται κάποια έθιμα που αποσκοπούν στη γονιμότητα των αγρών και των ζώων.

Την Καθαρή Δευτέρα κυριαρχεί η έξοδος στην εξοχή, το πέταγμα του χαρταετού, η χαρά, οι αστεῖσμοί και συνεχίζονται οι μεταμφιέσεις.

Το σημαντικότερο έθιμο της Καθαρής Δευτέρας είναι η **"Ταφή της Αποκριάς"** του **"Καρνάβαλου"**. Ακόμα, αυτή την ημέρα γίνονται αγώνες μεταξύ δύο ομάδων, συμβολίζοντας τη διαμάχη του Χειμώνα με το Καλοκαίρι με σκοπό να επηρεαστεί η βλάστηση και να "διωχθεί" οριστικά ο Χειμώνας.

B. ΑΝΟΙΞΗ

1. Ο ΜΑΡΤΙΟΣ

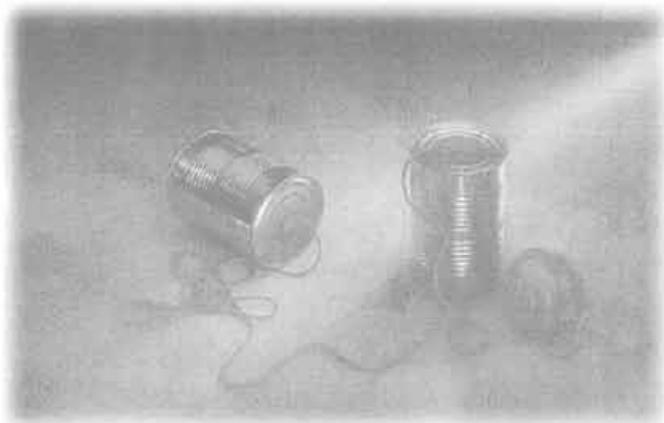
Ο Μάρτιος εξακολουθεί ακόμη να θεωρείται ο πρώτος μήνας του χρόνου και η αρχή της Άνοιξης. Οι Ρωμαίοι ονόμαζαν τον πρώτο μήνα του χρόνου Martius, από τον Θεό Mars, Θεό του πολέμου, αλλά και της ευετηρίας, αφού με τους εαρινούς ανέμους βοηθούσε τη βλάστηση. Ακόμα, ο Άρης - Mars είναι το φως που σκίζει το σκοτάδι και το διαλύει, σαν κριός.

Την παραμονή της Πρώτης Μαρτίου, ή Πρωτομαρτιάς, υπάρχουν έθιμα που έχουν σκοπό την εκδίωξη του Χειμώνα και συγκεκριμένα του Φεβρουαρίου, που τον υποδύεται ένας κουτσός, ο **"Κουτσοφλέβαρος"**, καβάλα σε γάιδαρο, ενώ πομπή παιδιών τον συνοδεύει έξω από το χωρίο με φωνές και τραγούδια:

*"Οξω Κουτσοφλέβαρε,
νάρθει ο Μάρτης με χαρά
και με πολλά λουλούδια."*

Καθαρίζονται πολύ καλά τα σπίτια και οι νοικοκυρές σπάζουν στην πόρτα κάποιο παλιό πήλινο αγγείο για να διώξουν το Χειμώνα και τις σκοτεινές δυνάμεις.

Για να αποτραπεί η βλαβερή επίδραση του Ήλιου του Μαρτίου, την Πρωτομαρτιά

τα παιδιά και οι κοπέλες φορούν το "μάρτη" στον καρπό του χεριού ή στο μεγάλο δάχτυλο του ποδιού. Ο "μάρτης" φτιάχνεται από στριμμένη άσπρη-κόκκινη ή και χρυσή λινή κλωστή. Για ν' αποκτήσει μαγική δύναμη, την προηγούμενη των κρεμούν σε κλαδιά τριανταφυλλιάς και τον αφήνουν όλη τη νύχτα εκεί, για να τον δουν τα άστρα. Τη νύχτα της Ανάστασης, ή όταν πρωτοδούν χειδόνι κρεμούν τον "μάρτη" πάλι σε μια τριανταφυλλιά, για ν' αποκτήσουν το χρώμα της.

Ο Ν. Πολίτης πιστεύει ότι αυτό το έθιμο προέρχεται από την Αρχαία Ελλάδα και συσχετίζεται με την "κρόκη" που οι μύστες της Ελευσίνας έδεναν στο δεξί χέρι και στο αριστερό πόδι.

Μέσα στον Μάρτιο υπάρχει η πίστη ότι έρχονται οι **Δρίμες**, δαιμονικά όντα, που βλάπτουν τα ξύλα, τα ρούχα και τα σώματα. Κατά το Ν. Πολίτη οι Δρίμες είναι **νύμφες του νερού**. Οι άνθρωποι λοιπόν αυτές τις ημέρες παίρνουν κάποιες προφυλάξεις: οι νοικοκυρές όταν πλένουν

ρούχα ρίχνουν μέσα στο νερό πέταλο, γιατί το σίδερο είναι "γιατρικό" και αποτρέπει τα δαιμόνια. Ακόμα δε λούζονται και αποφεύγουν να κόβουν ξύλα. Τέτοιες συνήθειες, καθώς

έχει πια χαθεί η αρχική σημασία και ο γνώση των αιτιών, έχουν καταλήξει να έχουν την μορφή απλών προλήψεων και δεισιδαιμονιών.

Άλλο έθιμο, που μας παραπέμπει στην "**νέα φωτιά**" στην αρχή κάθε νέου κύκλου, είναι το σβήσιμο αποβραδίς της φωτιάς και το άναμμά της ξανά το επόμενο πρωί. Το ίδιο γινόταν παλιότερα και με το νερό: έκυναν το νερό της προηγούμενης ημέρας και το επόμενο πρωί έπαιρναν καινούργιο από τη βρύση.

Η δροσιά του Μάρτη πρέπει να μπει και στο σπίτι. Έτσι, συνήθως οι γυναίκες, κόβουν νωπά στάχυα ή άλλους βλαστούς και με την πρωινή δροσιά τους ραντίζουν το σπίτι, ή μεταφέρουν από την βρύση νερό την αυγή, χωρίς να μιλούν στην διαδρομή, και μ' αυτό το "αμίλητο νερό" ραντίζουν το σπίτι για να ανανεωθεί.

Χαρακτηριστικό έθιμο της Πρωτομαρτιάς είναι η περιφορά της "Χελιδόνας". Στις Μέτρες της Θράκης δυο παιδιά περιφέρουν στα σπίτια του χωριού ένα καλάθι γεμάτο κισσό, με το ξύλινο ομοίωμα ενός χελιδονιού μέσα, ενώ τραγουδούσαν το "τραγούδι της χελιδόνας":

Ηρθε ήρθε χελιδόνα,
ήρθε κι άλλη μελιπόδονα,
κάθησε και λάλησε,
και γλυκά κελάποδες:
Μάρτη, Μάρτη μου καλέ,
και Φλεβάρη φοβερέ,
Κι αν φλεγίσεις κι αν τσικνίσεις,
καλοκαίρι θα μυρίσεις.
Κι αν χιονίσεις, κι αν κακίσεις,
καλοκαίρι θα μυρίσεις.

Οι νοικοκυρές παίρνουν λίγα φύλλα κισσού από το καλάθι και τα τοποθετούν στο κοτέτσι, για να φέρουν στις κότες γονιμότητα και δίνουν στα παιδιά αυγά.

Το “**τραγούδι της Χελιδόνας**” ή **“Χελιδόνισμα”**, μας το παρέδωσε ο Αθήναιος (Η.60) γύρω στο 200μ.Χ., αλλά ανάγεται σε πολύ παλαιότερα χρόνια. Η ομοιότητα, τόσο του τραγουδιού, όσο και ολόκληρου του εθίμου, είναι πολύ μεγάλη με της σύγχρονης “περιφοράς της Χελιδόνας”.

Επίσης, αυτή την ημέρα γίνονται μετεωρολογικές και μαντικές παρατηρήσεις.

Άλλο έθιμο της Πρωτομαρτιάς είναι και η ψευδολογία, που υπάρχει και την Πρωταπριλιά. Είναι σύμβολο της ανοιξιάτικης πάλης και συγχρόνως σκόπιμο ξεγέλασμα των βλαπτικών δυνάμεων, που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την αναγέννηση της φύσης.

Η κατεξοχήν όμως ημέρα της Άνοιξης και αρχή της Εαρινής Ισημερίας είναι η 25η Μαρτίου, η γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Αυτή την ημέρα επιστρέφουν τα χελιδόνια. Τα παιδιά και οι κοπέλες βγάζουν το “μάρτη” και τον αφήνουν πάνω στα δένδρα, για να τον πάρουν τα χελιδόνια.

Σε κάποιες περιοχές αυτή την ημέρα τα κορίτσια βγαίνουν στους αγρούς, κάθονται πάνω στα σπαρτά και τα αγκαλιάζουν. Άλλού, κάνουν κούνιες και κουνιούνται με **“καλημεριστά”** τραγούδια.

ΠΑΡΑΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Γ. Απέργης
www.esoterica.gr

Η παραψυχολογία αποτελεί πλέον μια ξεχωριστή επιστήμη με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και αναπτύσσεται παράλληλα με την κανονική επιστήμη της ψυχολογίας. Έχουν γίνει αλματώδεις εξελίξεις σε θέματα μελέτης της παραψυχολογίας, αλλά και εργαστηριακών ερευνών, πολλές από τις οποίες δεν γίνονται γνωστές στο πλατύ κοινό. Επίσης οι σπουδειοί ερευνητές παίρνουν πάρα πολλά στοιχεία από την αρχαιότητα σχετικά μ' αυτό το θέμα.

Οι αρχαίοι παραδοσιακοί Πολιτισμοί ασχολήθηκαν με την ανάπτυξη των ψυχολογικών και παραψυχολογικών δυνάμεων στον άνθρωπο, μέσα από διάφορα Φιλοσοφικά και Μυητικά Συστήματα.

Λεν ήταν μια απλή έρευνα στα διάφορα ακατανότα φαινόμενα για τον ανθρώπινο νου αλλά μια σωστή εφαρμογή των ανερμήνευτων. Νόμων της Φύσης, που είχαν άμεση επίδραση στον άνθρωπο, θεωρώντας τον σαν ένα αναπόσπαστο μέρος αυτής της φύσης, αλλά και του Σύμπαντος.

Όμως η άγνοια που υπάρχει σήμερα και παράλληλα πρωθείται σε σχέση με τις πραγματικές δυνατότητες και δυνάμεις του ανθρώπου, μας κάνει να μη μπορούμε να δεχτούμε εύκολα αυτές τις γνώσεις που διασώθηκαν από την αρχαιότητα και αρκετές φορές τις υποτίμουμε.

Τα φαινόμενα που εξετάζει η παραψυχολογία είναι πέρα απ' το πεδίο μελέτης και έρευνας της γνωστής μας ψυχολογίας. Μερικά απ' αυτά είναι που κινούνται στα αόρατα επίπεδα του συναισθηματικού και νοητικού επιπέδου.

Τέτοια φαινόμενα μπορεί να είναι: Προφητικά οράματα, προαισθήσεις-προγνώσεις, ονειρικά μνημύματα, φαινόμενα αναδίπλωσης, πρόσβαση σε αρχεία και γνώσεις του παρελθόντος, ψυχομετρία, ενόραση, τηλεπάθεια, υπνωτισμός, Μεσμερισμός κ.λ.π.

Δεν μπορούμε να δώσουμε εξηγήσεις για το πλήθος αυτών των φαινομένων, αφού θα χρειαζόταν ολόκληρο βιβλίο γι' αυτό.

Μετά απ' αυτή την γενική εισαγωγή και την διευκρίνωση στο θέμα της παραψυχολογίας, μπαίνουμε στο θέμα των Πολεμικών Τεχνών, κάνοντας μια σημαντική διευκρίνιση. Όταν αναφερόμαστε στις σημερινές πολεμικές τέχνες, εννοούμε ότι αυτές έχουν έναν εξωτερικό χαρακτήρα, που περιορίζεται μόνο στη φυσική ανάπτυξη σαν άθλημα και στη γνώση των διαφόρων τεχνικών και μόνο. Οι Εσωτερικές Πολεμικές Τέχνες είναι αυτές που ονομάζονται επίσης Φιλοσοφικές-Παραδοσιακές και αποσκοπούν στη συνεχόμενη διαμόρφωση του Μαθητή, εξωτερική, αλλά κυρίως εσωτερική, μέσα από έναν Δρόμο ανάπτυξης όλων των δυνατοτήτων του, μέχρι να φτάσει στο ανώτερο σημείο εξέλιξής του. Οι Δοκιμασίες που περνά εδώ ο Μαθητής και σύμφωνα μ' αυτά που έχουν διασωθεί από το παρελθόν, είναι συνεχόμενες και για όλη του τη ζωή.

Γιατί είναι ένας Δρόμος που χρειάζεται προσπάθεια, τόσο στην **Σχολή - DOJO**, όσο και έξω απ' αυτήν, στην καθημερινή ζωή.

Αυτός είναι δηλαδή ένας αφοσιωμένος Μαθητής στο Δάσκαλό του και την Πολεμική Τέχνη, έτοιμος ανά πάσα στιγμή να αντιμετωπίσει οποιονδήποτε αντίπαλο, αλλά κυρίως έτοιμος να αντιμετωπίσει τον ίδιο του τον εαυτό, για να τον μεταλλάξει.

Είναι αλήθεια πως όλοι όσοι αρχίζουν να ασχολούνται με κάποια πολεμική τέχνη, δελεάζονται αμέσως από την ανάπτυξη κάποιων δυνάμεων που μπορεί να προσφέρουν ή υπόσχονται ότι προσφέρουν οι πάμπολες σχολές που υπάρχουν.

Συνήθως προπονούνται στο να αποκτήσουν μυς, ταχύτητα, ευλυγίσια και όλα αυτά για να ξεχωρίσουν από τους συνηθισμένους ανθρώπους. Αποσκοπούν δηλαδή στη φυσική εξάσκηση και μόνο. Ήτοι παραμένουν σ' αυτό το επίπεδο, χωρίς καμιά άλλη εξέλιξη, απλοί αθλητές και δυστυχώς ο δρόμος αυτός έχει ένα τέλος.

Περνώντας στα Ανατολικά Συστήματα των παραδοσιακών Πολεμικών Τεχνών, συναντάμε μια μέθοδο μαθητείας στο φυσικό, στο ψυχολογικό και τέλος στο νοητικό επίπεδο. Ο έλεγχος της προσωπικότητας και η μετάλλαξη των κατώτερων ενστίκτων σε ανώτερες δυνάμεις αρετές ήταν από την αρχή ο στόχος αυτών των συστημάτων.

Με τις αναπνευστικές ασκήσεις μπορούσε ο Μαθητής να ελέγχει και να διοχετεύει την εσωτερική του ενέργεια, αυτή που στην **Κίνα** ονόμαζαν **Τσι**, στην

Ιαπωνία Κι και στην Ινδία Πράνα.

Επίσης με άλλες πιο προχωρημένες ασκήσεις της **Γιόγκα**, γινόταν η ενεργοποίηση των συγκεκριμένων κέντρων ενέργειας -Τσάκρας, που έκαναν το Μαθητή ικανό να διοχετεύσει το Πράνα ανάλογα με τον σκοπό που ήθελε να πετύχει. Συνήθως χρησιμοποιούσε τη δύναμη αυτή για θεραπευτικούς σκοπούς, γιατί ο πολεμιστής έπρεπε, όπως αναφέρεται, να ξέρει να θεραπεύει τον εαυτό του, αλλά και όσους τον χρειάζονταν. Σε πολύ δύσκολες και επικίνδυνες καταστάσεις μάχης, θα χρησιμοποιούσε αυτή τη δύναμη, κτυπώντας τον αντίπαλο σε ζωτικά σημεία. Η επιπλέον χρησιμοποίηση της συναισθηματικής και ψυχικής δύναμης, θα έκανε τα κτυπήματα αυτά σίγουρα θανατηφόρα. Γι' αυτό οι Μαθητές ήταν έτσι διαμορφωμένοι, που ποτέ δεν θα χρησιμοποιούσαν εγωιστικά και άσκοπα τέτοιες τεχνικές. Επίσης το ξύπνημα αυτών των κέντρων -Τσάκρας είχε σαν επακόλουθο και τη σταδιακή ενεργοποίηση της δύναμης, που στη Γιόγκα ονομάζουν **Κουνταλίνι**. Είναι η ανώτερη δύναμη - ενέργεια που μπορεί να αναπτύξει ο άνθρωπος και είναι πολύ επικίνδυνη αν αυτός δεν έχει τη σωστή διαμόρφωση και την καθοδήγηση ενός πεπειραμένου Δασκάλου. Αν χρησιμοποιηθεί επιπόλαια, μπορεί να επιφέρει ανεπανόρθωτες βλάβες που φτάνουν μέχρι την τρέλα.

Αρκετά περιστατικά που αποδίδονται σε μεγάλους Δασκάλους των Πολεμικών Τεχνών, μας δείχνουν ότι αυτοί ήταν κύριοι των δυνάμεων αυτών και τις χρησιμοποιούσαν πάντα με σύνεση και έλεγχο. Με εξαίρεση κάποια τυχαία περιστατικά που ενστικτωδώς, ίσως και ασυνείδητα, για λίγα λεπτά και κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες κινδύνου, κάποιοι άνθρωποι ενεργοποίησαν τέτοιες δυνάμεις.

Οι υπόλοιποι απλοί άνθρωποι το θεώρησαν σαν κάτι πέρα από τα φυσικά όρια, κάτι το υπερφυσικό ή και παραψυχολογικό ακόμη, εφόσον εκτείνεται περά από τη γνωστή ψυχολογία μας. Όπως όμως όλα δείχνουν, αυτές είναι κρυμμένες δυνάμεις μέσα στον άνθρωπο, που από άγνοια και έλλειψη Πνευματικής ανάπτυξης, δεν έχει καταφέρει να τις ξυπνήσει και να τις χρησιμοποιήσει.

Οι ξακουστοί μοναχοί πολεμιστές

Σαολίν έφτασαν σ' ένα άριστο επίπεδο ανάπτυξης των Πολεμικών Τεχνών, συνδυασμένο πάντα με τη θρησκεία τους και αναπτύσσοντας παραψυχολογικές ικανότητες, σαν μια φυσική και αρμονική κατάκτηση γ' αυτούς. Οι δοκιμασίες που περνούσαν κατά την εκπαίδευσή τους στο μοναστήρι μας δείχνει ότι ξεπερνούσαν τα

φυσικά τους όρια, ελέγχοντας το Συναισθματικό και Νοητικό τους επίπεδο. Για το μεγάλο Δάσκαλο και ιδρυτή της σχολής Σαολίν, Μποντιντάρμα, αναφέρεται ότι είχε μεγάλα κατορθώματα. Γνωστή είναι η ιστορία όπου ένας μοναχός τον είδε να διασχίζει τα νερά ενός ποταμού, πάνω σ' ένα φύλλο μπαμπού.

Επίσης οι μεγάλοι **Πολεμιστές**

Σαμουράι είχαν μια διαφορετική αντίληψη για τη ζωή, για τον κόσμο ή το επίπεδο της ψυχής και του Πνεύματος. Το Πνεύμα ενός μεγάλου Σαμουράι μπορούσε να καθοδηγήσει το Μαθητή να ακολουθήσει τον Ορθό Δρόμο. Ήταν αλήθεια επίσης ότι η ψυχή του νεκρού Σαμουράι κατοικούσε στη λάμα του ξίφους του. (**katana**)

Οι Σαμουράι ακολουθούσαν ένα **Δρόμο-Do υπέρβασης και αυτοπραγμάτωσης**, κατέχοντας ασυνήθιστες δυνάμεις και διοχετεύοντας όλη τους τη ζωή προς τη Φώτιση-satori.

Ο Μοριχέι Ουέσιμπα, Δάσκαλος και ιδρυτής του Aikido, έφτασε ως το επίπεδο της Φώτισης με τον εξής τρόπο: Κατάφερε να αποφύγει την απειλή ξίφους από μαθητή του, με γυμνά χέρια και μόνο.

Μετά απ' αυτό, αισθάνθηκε, όπως λέει, τη γη, τα άστρα, τον ήλιο, σαν να ήταν δικά του, σαν να βρισκόταν στο σπίτι του. Δεν τον ενδιέφερε πια ο πλούτος, ο κοινωνική θέση ή και γενικά τα να γίνει πιο ισχυρός.

Υπάρχουν πολλές διπλήσεις για το μεγάλο αυτό δάσκαλο, όπως ότι ρίχτηκε στη μάχη εναντίον τριάντα ανδρών και τους αφόπλισε χωρίς να πάθει τίποτα. Ακόμη ελέγχοντας απόλυτα την εσωτερική Ενέργεια, κατάφερε να μένει ακίνητος ενώ κάποιοι δυνατοί άνδρες προσπαθούσαν να τον μετακινήσουν, όπως επίσης δεν μπόρεσε ούτε εκατοστό να τον μετακινήσει ένας πρωταθλητής του Σούμο. Στη συνέχεια, σπήκωσε ένα κορμό δέντρου, τον οποίο έξι- επτά εργάτες μαζί δεν μπορούσαν να τον μετακινήσουν.

Είναι ολοφάνερο ότι ο Δάσκαλος αυτός είχε αναπτύξει δυνάμεις που ξεπερνούν τα όρια του φυσικού, υλικού μας κόσμου.

Στο Σύστημα Kenjutsu και Bujutsu, ο νους απελευθερώνεται με το τέλος της Πνευματικής εξάσκησης. Εδώ υπάρχει η ικανότητα αντίληψης μιας επίθεσης ή απειλής, πριν ακόμα εκδηλωθεί. Ήταν επίσης γνώστες των τεχνικών ύπνωσης και εκπαίδευσης του νου με συγκέντρωση

και διαλογισμό **Ζα-Ζεν**, που σημαίνει **καθιστός διαλογισμός**.

Στο **Ninjutsu**, συναντάμε τους Νίντζα, που εκπαίδευαν τους μαχητές τους από μικρά παιδιά. Η εκπαίδευση περιελάμβανε μυστικά όπλα και ανάπτυξη απόκρυφων τεχνικών και δυνάμεων. Τα φοβερά τους κατορθώματα λέγεται ότι οφείλονταν κυρίως στη σκληρή εκπαίδευση και λιγότερο στην ανάπτυξη των παραψυχολογικών και άλλων δυνάμεων.

Επίσης, στα πιο πολλά συστήματα Πολεμικών Τεχνών, συναντάμε τη δύναμη του ήχου, της **κραυγής Κιάι**, που σωστά διοχετευμένη μπορεί να παραλύει τον αντίπαλο. Ερευνώντας σε βάθος, μπορούμε να καταλάβουμε ότι ο ήχος δεν είναι απλώς μια τυχαία κραυγή που βγαίνει μόνο για να φοβίσει τον αντίπαλο.

Κατά τον **M. Echenique**, ιδρυτή του Ινστιτούτου Φιλοσοφικών Πολεμικών Τεχνών

Μποντιντάρμα, η δύναμη του ήχου είναι τριπλής έκφρασης, (**POM – IN – TZE**) και εκδηλώνεται στις τρεις γραμμές ή κέντρα δύναμης του Μαθητή των Πολεμικών Τεχνών. Ο συνδυασμός με το κατάλληλο χρώμα και ζώο και η προβολή αυτών μέσω της φαντασίας, θα δημιουργήσει στο Μαθητή το ρευστό τού ΚΙ ή αλλιώς την Εσωτερική Δύναμη, το Nei-Kung, που θα μπορέσει στη συνέχεια να εφαρμόσει σε οποιαδήποτε τεχνική.

Κάποιες ακόμη υψηλές τεχνικές, κατά τον M. Echenique, είναι η απόκρυψη του πνεύματος WA του πολεμιστή και η τεχνική της εσωτερικής δρασης HARAGEI.

Η τέχνη του κενού, η τέχνη της λεπτής υπόστασης που δίνουν τη δυνατότητα στο Μαθητή να βλέπει το αόρατο διπλό ομοίωμα των πραγμάτων.

Όλα αυτά είναι ένα σύστημα πολύχρονης Μαθητείας, μέσα από μια σοβαρή προσπάθεια αναβίωσης των Παραδοσιακών και Φιλοσοφικών Πολεμικών Τεχνών, που γίνεται στο Ινστιτούτο Μποντιντάρμα.

Μ' αυτή τη μικρή αναφορά σε μερικά από τα κυριότερα Συστήματα Παραδοσιακών Πολεμικών Τεχνών, θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις διαφορές μεταξύ των Εσωτερικών Πολεμικών τεχνών και των εξωτερικών, αλλά και να βρούμε στοιχεία για την ύπαρξη δυνάμεων μέσα σ' αυτά τα παραδοσιακά συστήματα. Οι δυνάμεις αυτές μπορούν να ονομαστούν παραψυχολογικές, άμεσα συνδεδεμένες με

τον απέραντο, αόρατο κόσμο που μας περιβάλλει, μέρος του οποίου είναι κι ο ίδιος ο άνθρωπος.

Τις αόρατες αυτές δυνάμεις καλείται να γνωρίσει ο Μαθητής των Πολεμικών Τεχνών, μέσα από έναν Δρόμο- Do, που ο ίδιος επέλεξε.

Καλείται έτσι να αντιμετωπίσει πολλούς αντίπαλους και πολλούς εχθρούς, ξεκινώντας από τον μεγαλύτερο, που είναι ο ίδιος του ο εαυτός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Φιλοσοφικές Πολεμικές Τέχνες – M. Ετσενίκε.

Το Μυστικό του Χρυσού Λουλουδιού.
Η Ανάπτυξη του Πνεύματος – Τακουάν.

Καράτε-Ντο – Γκίτσιν Φουνακάσι.

Το βιβλίο των πέντε Δακτυλιδιών. –M.

Μουσάσι.

Τάο-Τε-Τζιγκ. – Λάο Τσε.

Πηγή: www.esoterica.gr

2

0

0

2

ΕΤΗΣΙΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο Διεθνής Φιλοσοφικός και Πολιτιστικός Οργανισμός «**Νέα Ακρόπολη**» που λειτουργεί από το 1980 και στην Ελλάδα, παρουσίασε και φέτος την πλούσια δράση του στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίττας. Από αυτήν την παρουσίαση σημειώνουμε τα εξής:

Στον Πολιτιστικό Τομέα
πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από **150 ανοικτές συζητήσεις** πάνω σε θέματα φιλοσοφίας, κοινωνικά επιστημονικά κ.ά Διοργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια αυτοάμυνας, πρώτων βοηθειών, κεραμικής, κατασκευής μάσκας.

Από **καλλιτεχνική άποψη** διοργανώθηκαν πολλές μουσικές, ποιητικές, θεατρικές και λογοτεχνικές βραδιές. Προωθήθηκε και στην Ελλάδα ο 22^{ος} Διεθνής Διαγωνισμός Πιάνου για νέους ερμηνευτές.

Στον τομέα των εκδόσεων εξακολούθησε η έκδοση του τριμηνιαίου περιοδικού φιλοσοφικής έρευνας, που αποτελεί πια ένα από τα παλαιότερα του είδους του στην Ελλάδα. Παράλληλα, ετοιμάστηκαν 5 βιβλία που θα εκδωθούν μέσα στο 2003.

Στον Κοινωνικό Τομέα η Ν.Α πήρε μέρος στην Έκθεση Φορέων Εθελοντισμού στο Ζάππειο και διοργανώθηκε μια ακόμη έκθεση στο Ιωνικό Κέντρο, στην Αθήνα, όπου συμμετείχαν πολλές Εθελοντικές Οργανώσεις. Η έκθεση πλαισιώθηκε από παρουσιάσεις, ενημερώσεις για το έργο των οργανώσεων και τελείωσε με συναυλία αφιερωμένη στην Ιδέα του Εθελοντισμού.

Στη Λάρισα και το Ηράκλειο έγιναν πωλήσεις ειδών **UNICEF** για την ενίσχυση των σκοπών του διεθνούς αυτού Οργανισμού.

Η Ν.Α συνεργάστηκε με τους **Γιατρούς του Κόσμου**, και προσέφερε δώρα και παιχνίδια στα παιδιά του ξενώνα που διατηρεί η Οργάνωση στο κέντρο της Αθήνας.

Τέλος, σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα διατηρείται **Τράπεζα Αίματος** σε μεγάλα νοσοκομεία, με σκοπό την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών των συνανθρώπων μας.

Στον **Τομέα της Οικολογίας** συνεχίστηκε η **δασοπροστασία** του Δάσους του Σέιχ-Σου στη Θεσσαλονίκη από μέλη του Σωματείου, καθώς και δασοπροστασία της Πεντέλης σε συνεργασία με το Δήμο Χολαργού.

Οργανώθηκε εκδρομή **Οικοτουρισμού** και υπήρξε γενικότερη στήριξη στο θέμα αυτό, αφού το 2002 ήταν το Διεθνές Έτος του Ο.Η.Ε. για τον Οικοτουρισμό.

Τέλος, για μια ακόμη φορά διοργανώθηκε στα Ιωάννινα το Παιχνίδι του Κρυμμένου Θησαυρού, με σκοπό να γνωρίσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι κάτοικοι της πόλης τη σημασία της **προστασίας του εκεί περιαστικού δάσους**.

"Το πιο σημαντικό για μας είναι η συνεχόμενη παρουσία των 23 πλέον χρόνων στην Ελλάδα, με μια δράση αφιερωμένη στον άνθρωπο, την κοινωνία, το περιβάλλον των πολιτισμό.

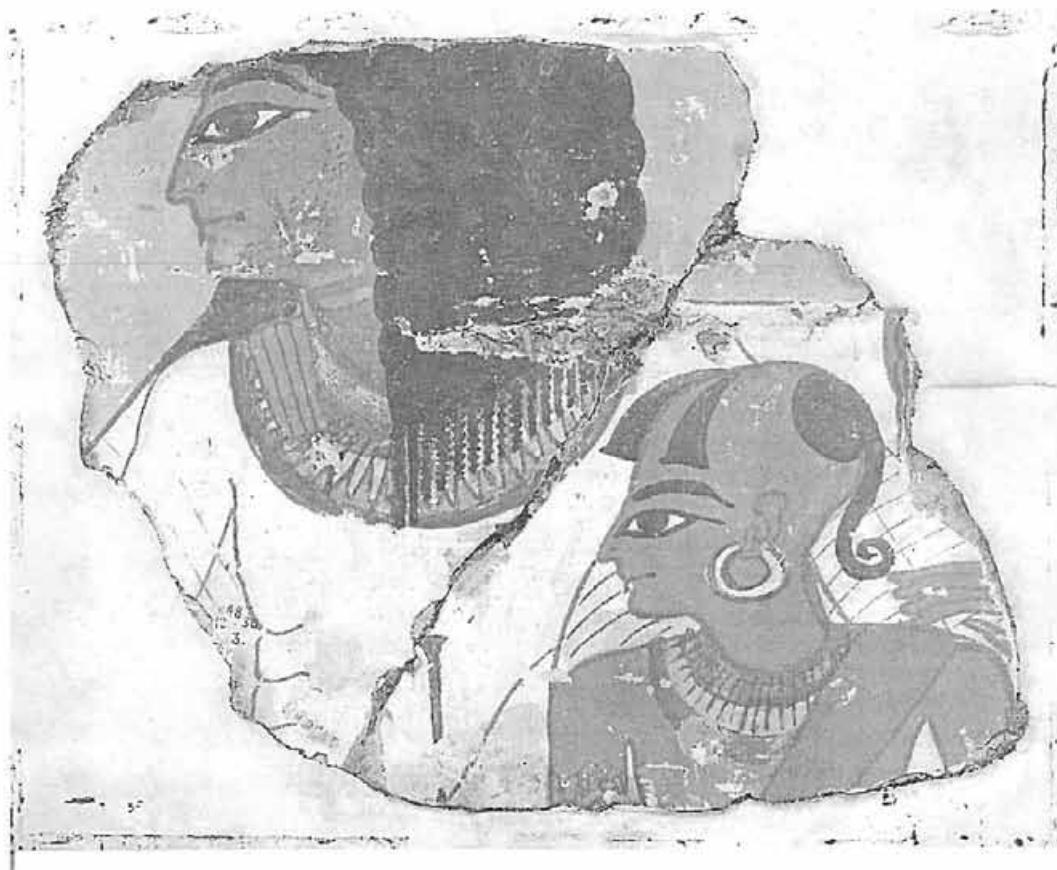
Και συνεχίζουμε!"

Καλή χρονιά!

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ

Π. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΗ

Σύμφωνα με παραστάσεις από ναούς, τάφους, αλλά και από διάφορα κείμενα που έχουν σωθεί, φαίνεται ότι η τέχνη του καλλωπισμού ήταν πολύ σημαντική για τους αρχαίους Αιγυπτίους. Ο καλλωπισμός τους περιλάμβανε περίτεκνα κοσμήματα, αρωματικά έλαια, περούκες και έντονο μακιγιάζ. Ήταν πολύ καθαροί και φρόντιζαν με προσοχή τα ρούχα τους και το σώμα τους. Όσο μεγαλύτερο κύρος είχε ένα πρόσωπο, τόσο πιο περίτεκνο ήταν το βάψιμο και το ντύσιμό του.

ΑΡΩΜΑΤΑ

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι έτριβαν το δέρμα τους με **λάδια** και **αρώματα**. Τα αρωματικά έλαια μαλάκωναν την επιδερμίδα και την προστάτευαν από τον ήλιο και από τις αμμοθύελλες. Ήταν πολύ σημαντικό για

τους Αιγυπτίους να μυρίζουν όμορφα, επειδή η δυσσοσμία του σώματος ήταν ένδειξη αμαρτίας. Για να είναι σίγουροι ότι θα μυρίζαν όμορφα καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, τοποθετούσαν πάνω στο κεφάλι τους έναν **κώνο**, ο οποίος ήταν ποτισμένος με μια γλυκιά αλοιφή, που τις ζεστές νύχτες έλιωνε αργά πάνω στα μαλλιά τους. Ράντιζαν τα ρούχα τους με άρωμα φτιαγμένο από **μύρο**, **λιβάνι** και αρωματικά φυτά. Οι κυρίες μασούσαν χάπια από μέλι για να έχουν γλυκιά αναπνοή.

ΜΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΟΥΚΕΣ

Με τη **χένα**, που την έφτιαχναν από τα τριμμένα φύλλα ενός φυτού, έβαφαν τα μαλλιά τους. Πολλές Αιγύπτιες που ξύριζαν τα κεφάλια τους ή είχαν κοντά μαλλιά φορούσαν **περούκες**. Σε ειδικές περιπτώσεις οι περούκες τους είχαν πλούσιες μπούκλες ή ήταν στολισμένες με χάντρες. Η βάση ήταν ένα δίχτυ από πλεγμένες τρίχες, όπου στερεώνονταν οι μπούκλες. Τα προσκεφάλια των κρεβατιών τους κρατούσαν τον αυχένα σε σχήμα πημισελήνου. Έτσι δε χαλούσε το χτένισμα των γυναικών.

Πολλοί πίστευαν ότι οι τρίχες στο σώμα και στο πρόσωπο ήταν ανθυγιεινές. Οι γυναίκες έβγαζαν τα φρύδια τους και οι αξιωματούχοι της Αυλής συχνά φορούσαν ψεύτικες κοντές γενειάδες, αν και οι περισσότεροι άνδρες ήταν **καλοξυρισμένοι**. Συνήθιζαν να ξυρίζουν το

κεφάλι και το κορμί τους, με μπρούντζινες λεπίδες. Οι ιερείς ξύριζαν όλο το κεφάλι τους και το σώμα. Τα κεφάλια των παιδιών ήταν ξυρισμένα. Άφηναν μόνο μια μακριά πλεκτή αλογοσουρά στο πλάι, την ‘**αλογοσουρά της νεότητας**’.

Αν και φορούσαν όλοι περούκες, δεν ήθελαν να αποκτήσουν φαλάκρα. Για να το αποφύγουν έτριβαν το κεφάλι τους με διάφορα παρασκευάσματα, όπως κοπριά γκαζέλλας και λίπος ιπποπόταμου. Πίστευαν ακόμα ότι το αίμα του μαύρου ταύρου περιείχε κάτι μαγικό που εμπόδιζε το άσπρισμα των μαλλιών.

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι φορούσαν ελαφριά και **δροσερά ρούχα από λεπτό, άβαφο λινό ύφασμα**. Τα ρούχα τους απλώς τυλίγονταν γύρω από το σώμα, γι' αυτό και είχαν ελάχιστες ραφές.

Οι γυναίκες στην εποχή του Αρχαίου βασιλείου φορούσαν απλό, ίσιο φόρεμα με τιράντες, φτιαγμένο από ένα ορθογώνιο κομμάτι λινό, με ραφή στη μία πλευρά. Για να μην ζεσταίνονται, χρησιμοποιούσαν πολύ λεπτά υφάσματα και δε φορούσαν εσώρουχα. Αυτό το απλό ντύσιμο δεν άλλαξε, αν και στα χρόνια του Μέσου

Βασιλείου πλούσιες και φτωχές άρχισαν να φορούν κολιέ με πολύχρωμα σχέδια. Η μόδα του Νέου Βασιλείου ήταν πιο κομψή: Φορούσαν πλισέ χιτώνες με κρόσσια πάνω από το ίσιο φόρεμα.

Οι άνδρες την εποχή του Αρχαίου Βασιλείου τύλιγαν γύρω από τη μέση τους ένα λινό ύφασμα με πιέτες, που το στερέωναν με κόμπο ή με πόρπη. Στα χρόνια του Μέσου βασιλείου η μόδα άλλαξε και άλοι φορούσαν πιο μακριές και ίσιες φούστες. Το χειμώνα, όταν έκανε κρύο,

φορούσαν μακριούς μανδύες. Στα χρόνια του Νέου Βασιλείου φορούσαν περίζωμα ή ποδιά με πλισέδες (μικρές πιέτες)

και κρόσσια, που ήταν πολύ της μόδας.

Το λινό ήταν πολύ διαδεδομένο

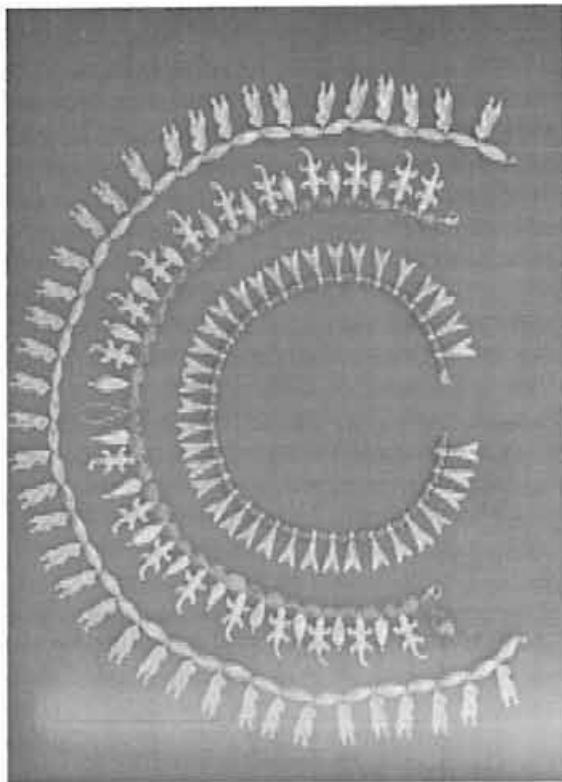
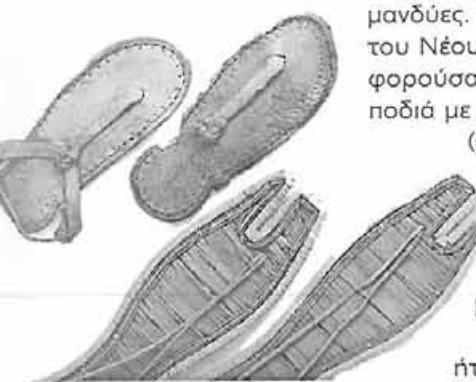
ύφασμα εκείνη την εποχή, επειδή το λινάρι ευδοκιμούσε στο αλλοιβιακό έδαφος του Νείλου.

Το **λευκό** ήταν το χρώμα της αγνότητας και τα ρούχα στα χρόνια του Αρχαίου και του Μέσου Βασιλείου ράβονταν κυρίως από λευκό, λινό ύφασμα. Έβαφαν μερικές φορές το λινό με καφέ και γαλάζιες βαφές, αλλά δε μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν άλλα, πιο ζωηρά χρώματα, όπως πράσινο και κόκκινο, επειδή χρειάζονταν ειδικό στερεωτικό για τη σταθεροποίηση του χρώματος. Στα χρόνια

του Νέου Βασιλείου ανακαλύφθηκε αυτό το στερεωτικό, κι έτσι τα ρούχα έγιναν πιο ζωηρόχρωμα και τα σχέδια τους πιο περίτεχνα.

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

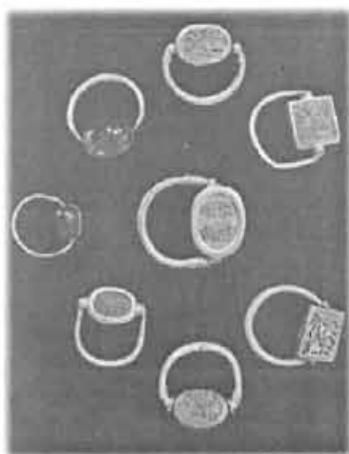
Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι

στόλιζαν όλο τους το σώμα, φορώντας κάθε είδους κοσμήματα, από **σκουλαρίκια** μέχρι **βραχιόλια** στους αστραγάλους. Κοσμήματα φορούσαν άλοι: πλούσιοι και φτωχοί, άνδρες και γυναίκες, ακόμα και μερικά ιερά ζώα! Τα βαριά κοσμήματα, που στόλιζαν τα απλά ρούχα των Αιγυπτίων, ήταν ένδειξη υψηλής κοινωνικής θέσης.

Τα ακριβά κοσμήματα κατασκευάζονταν από **χρυσό** και **ημιπολύτιμες πέτρες**. Τα πιο φτωνά ήταν από **γυαλί** και **φαγεντιανή** (πορσελάνη), υλικό από τριμμένο χαλαζία ή άμμο, που το θέρμαιναν σε καλούπια και το στίλβωνταν. Οι ημιπολύτιμες πέτρες ή το χρωματιστό γυαλί, "συγκρατούνταν" στη θέση τους από λεπτές μεταλλικές λωρίδες, τεχνική που σήμερα λέγεται **κλουαζονέ**.

Συχνά είχαν διπλή λειτουργία: ήταν στολίδια και ταυτόχρονα φυλακτά, που προστάτευαν από κάθε κακό όποιον τα φορούσε. Ορισμένες πέτρες, όπως το καρνεόλιο, το λάπις λάζουλι και το τιρκουάζ, είχαν για τους αρχαίους Αιγυπτίους μαγικές ιδιότητες. Μαγικά μοτίβα ήταν οι μορφές των θεών. Μερικές φορές τα παιδιά φορούσαν στα μαλλιά τους ένα ψάρι-φυλακτό, για να τα προφυλάξει από τον

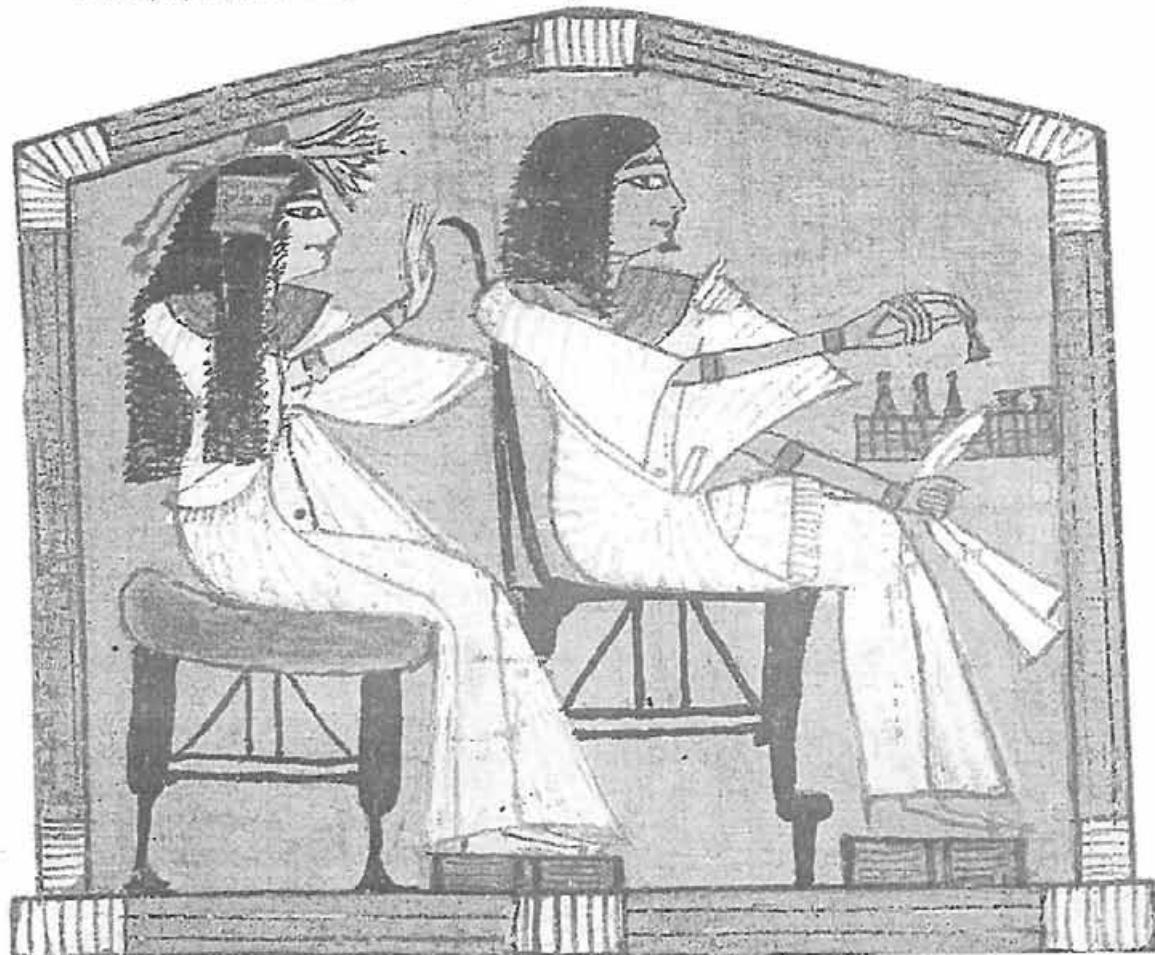
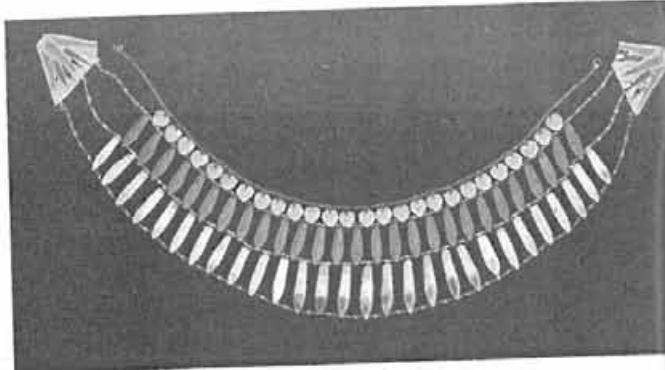
πνιγμό. Οι έγκυες γυναίκες φορούσαν φυλαχτά με την Τοέρις, θεά της μητρότητας, με μορφή ιπποπόταμου, για να τις βοηθήσει στη γέννα.

ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Τα είδη για το μακιγιάζ φυλάγονταν σε όμορφες κασετίνες. Τα βλέφαρα βάφονταν με **πράσινο χρώμα**, από τριμμένη μαλακή πέτρα, το μαλαχίτη, καθώς επίσης και με **γαλάζιο**, από ψήγματα χαλκού. Οι Αιγύπτιες τόνιζαν το περίγραμμα των ματιών τους με **μαύρο κολ**, που το έφτιαχναν από μολυβδομετάλλεμα και νερό. Έτσι τα μάτια τους φαίνονταν μεγαλύτερα και προστατεύονταν από τον ήλιο. Τα μάγουλα και τα χείλη τα έβαφαν με **κόκκινη ώχρα**. Φορούσαν στα χείλη τους κόκκινη θεραπευτική αλοιφή και έβαφαν επίσης κόκκινα τα νύχια των χεριών και των ποδιών τους. Χρησιμοποιούσαν ειδικές κρέμες για να έχουν φωτεινό πρόσωπο, αλλά και για να αποφύγουν τις ανεπιθύμητες ρυτίδες.

Οι καθρέφτες ήταν απαραίτητοι για το

μακιγιάζ και το χτένισμα. Ο αιγυπτιακός καθρέφτης ήταν ένας στρογγυλός, πολύ γυαλιστερός μεταλλικός δίσκος, συνήθως από μπρούντζο. Το σχήμα και η λάμψη του θύμιζε στους Αιγυπτίους το ζωοδότη ήλιο, γι' αυτό και οι καθρέφτες ήταν σημαντικά θρησκευτικά αντικείμενα. Στα χρόνια του νέου Βασιλείου διακοσμούσαν συχνά το πίσω μέρος του καθρέφτη με ιερά σύμβολα.

Θα σε βρω στον Παράδεισο

T. ΡΑΣΣΙΟΣ

Κατά καιρούς έχουν προβληθεί στις αίθουσες των κινηματογράφων κάποιες ταινίες με βαθύ εσωτερικό περιεχόμενο. Μια απ' αυτές είναι και η ταινία: «Θα σε βρω στον Παράδεισο».

“Θα σε βρω στον Παράδεισο”

Αναφέρεται στην ζωή μετά τον φυσικό θάνατο και τις εμπειρίες της ψυχής στην «**Άλλη πλευρά**». Το σενάριο είναι βασισμένο σε μαρτυρίες ανθρώπων που είχαν κάποια μεταθανάτια εμπειρία.

Η ταινία ξεκινάει με την φαινομενικά τυχαία γνωριμία δύο νέων σε κάποιο μέρος της Ελβετίας, του Κρις και της Άννη. Αφού ερωτευτούν, παντρεύονται και ξεκινούν μια φυσιολογική ζωή κάνοντας οικογένεια. Ένα τροχαίο θα ταράξει την ζωή τους, αφού σ' αυτό το ατύχημα θα χάσουν τα δύο παιδιά τους. Ακολουθεί ο θάνατος του Κρις, επίσης σε τροχαίο, και η μετέπειτα πορεία του στην «άλλη πλευρά». Στην αρχή περιφέρεται στους χώρους όπου ζούσε πριν, προσπαθώντας να επικοινωνήσει με τη γυναίκα του και να της δείξει ότι ακόμα υπάρχει. Όμως αυτό είναι μάταιο... Αφού βλέπει πως δεν έχει νόημα να παραμένει άλλο στη γη, αποφασίζει να φύγει. Περνάει τότε το γνωστό **“τούνελ”** και ξυπνά σ' έναν άλλο κόσμο. Εκεί θα συναντήσει τα δυο παιδιά του κι έναν από τους πρώτους καθηγητές που είχε όταν σπούδαζε, οι οποίοι είχαν πεθάνει πριν απ' αυτόν. Τα πράγματα όμως γίνονται δύσκολα όταν πληροφορείται ότι η γυναίκα του, μη αντέχοντας την απουσία του, αυτοκτόνησε. Οι αυτόχειρες, απ' ό,τι μαθαίνει, πηγαίνουν στον κάτω κόσμο, στην κόλαση. Έτσι ο Κρις, στην ιδέα ότι δεν θα

μπορούσε να ξαναδεί ποτέ τη γυναίκα του, παίρνει την απόφαση να κατέβει ο ίδιος στην κόλαση και να την πάρει από εκεί. Σε αυτήν του την προσπάθεια τον βοηθάει ένας παλιός του καθηγητής. Η όλη δοκιμασία του Κρις ήταν να κατέβει στον κάτω κόσμο και να βρει τη γυναίκα του, καταφέρνοντας, χωρίς ο ίδιος να χάσει τον εαυτό του, να την πείσει να τον θυμηθεί και να φύγει μαζί του.

Θα ξεκινήσουμε την ανάλυση με τον θάνατο του Κρις, όπου τον βλέπουμε να περιφέρεται στους χώρους του σπιτιού του χωρίς να έχει καταλάβει τι έχει συμβεί. Εκεί τον συνοδεύει μια ψυχή, που του εξηγεί τι συμβαίνει. Κάποια στιγμή ο ίδιος συνειδητοποιεί ότι ενώ μπορεί να δει καθαρά το σπίτι του και τους ανθρώπους γύρω του, δε μπορεί να δει καθαρά αυτήν την ψυχή που τον καθιοδηγεί (τον Άντερσεν) και ακολουθεί ο εξής διάλογος:

- Πώς τους βλέπω όλους; Όλους εκτός από σένα;

- Εμένα δε θέλεις να με δεις. Δε θέλεις να είσαι νεκρός.

Κάποια στιγμή ο Άντερσεν παροτρύνει τον Κρις να δει το νεκρό σώμα του, λέγοντάς του:

- Θέλεις να δεις τον εαυτό σου; Δεν έχαφανίστηκες, απλώς πέθανες.

Σύμφωνα με τον εσωτερισμό, όταν μια ψυχή ξάνει απότομα την σύνδεσή της με το σώμα δεν αποδέχεται γρήγορα τη νέα της κατάσταση και συνεχίζει να συμπεριφέρεται

σαν να μην έχει πεθάνει. Έτσι προσκολλάται στην ύλη και αρνείται να αφήσει τον υλικό κόσμο όπου πριν ζούσε. Αν όμως πάρει την απόφαση, τότε περνάει σε μια άλλη διάσταση, στο **Κάμα Λόκα (τόπος επιθυμιών)**. Εκεί δίνεται η δυνατότητα στην ψυχή να ζήσει όλα όσα επιθυμεί ή όσα επιθυμούσε όταν ήταν στη γη και να δημιουργήσει έναν κόσμο σύμφωνα μ' αυτές τις επιθυμίες. Έτσι και στην ταινία ο Κρις δημιουργεί έναν κόσμο ανάλογο. Εδώ επίσης καταλαβαίνουμε και την έννοια του Κάμα Λόκα και του **Δεβακάν (Νοπτικός Κόσμος- Ηλύσια Πεδία)**. Πολλοί άνθρωποι δεν πηγαίνουν στο Δεβακάν, επειδή δε μπορούν να μπουν σ' ένα ανώτερο επίπεδο ύπαρξης, γιατί δεν το αντιλαμβάνονται, επειδή τα όνειρά τους και οι επιθυμίες τους είναι συνδεμένα με την ύλη. Κάποιοι άνθρωποι όμως που καλλιέργησαν πιο υψηλά ιδανικά μπορούν να αντιληφθούν και να έχουν πρόσβαση σε μια ανώτερη διάσταση.

Σε άλλο σημείο όπου ο Κρις βρίσκεται μέσα στον κόσμο που έχει δημιουργήσει ο ίδιος για να νιώθει ασφαλής, αναζητάει

απαντήσεις από τον Άντερσεν και ακολουθεί ο εξής διάλογος:

- Είμαι εγώ σ' αλήθεια εδώ;
- Τι εννοείς με το "εγώ"; Το χέρι σου; Το πόδι σου; Αν έχανες όλα σου τα άκρα θα ήσουν πάντα "εσύ"; Λοιπόν τι είναι το "εσύ";

- Το μυαλό μου, υποθέτω.

- Το μυαλό είναι μέρος του σώματος, όπως ένα νύχι. Γιατί αυτό να είσαι "εσύ"; Το μυαλό σου είναι κρέας. Σαπίζει.

Εξαφανίζεται... αλήθεια πίστεψες ότι αυτό ήταν όλο για σένα; Θέλεις και βλέπεις τώρα το σώμα σου. Βλέπουμε ό,τι επιλέγουμε.

Αυτός ο διάλογος αποκαλύπτει την ταύτιση που έχει συνήθως ένας άνθρωπος με το σώμα του και πιστεύει ότι ο εγκέφαλος και το μυαλό είναι πάνω απ' όλα. Κι έτσι θεωρεί αληθινά μόνο αυτά που του υπαγορεύει ο εγκέφαλος και οι αισθήσεις του. Άλλα οι αισθήσεις έχουν όρια και φραγμούς κι έτσι η συνείδηση συνήθως δε μπορεί να αντιληφθεί κάποια άλλη διάσταση πέρα από την υλική. Το σώμα, αλλά και οι αισθήσεις είναι μόνο κάποια φυσικά όργανα που τα χειρίζεται αυτός που είναι πέρα από σώμα, φθορά και θάνατο. Θα μπορούσαμε

να πούμε ότι αυτό το σημείο μας θυμίζει κάποια αποσπάσματα από τη "Φωνή της Σιγής", γραμμένη από την Έ.Π.

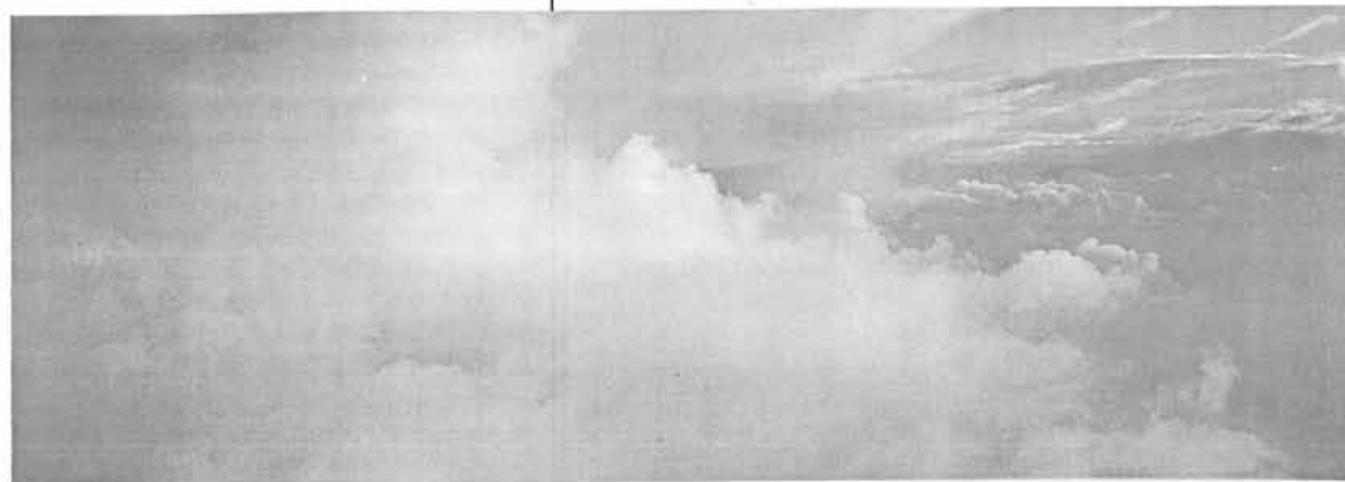
Μπλαβάτακου, που αναφέρει: "... Ο νους είναι ο μεγάλος φονιάς του πραγματικού. Ο μαθητής ας σκοτώσει το φονιά" ή "...Προτού η ψυχή μπορέσει να νιώσει και να θυμηθεί, πρέπει να έχει ενωθεί με τον Άφωνο Ομιλητή, όπως ακριβώς η μορφή που πλάστικε από πηλό έχει πρώτα συνδεθεί με τη διάνοια του αγγειοπλάστη"

Στο σημείο που ο Άντερσεν ανακοινώνει στον Κρις ότι η γυναίκα του η Άννι αυτοκτόνησε και του εξηγεί ότι οι αυτόχειρες πάνε κάπου αλλού, μπορούμε να αναγνωρίσουμε το νόμο του Κάρμα (Νόμος αιτίας-αποτελέσματος) και την έννοια ότι ο ίδιος ο άνθρωπος δημιουργεί το πεπρωμένο του. Αυτό φαίνεται έντονα στα λόγια της ψυχής - καθοδηγητής: «**Όλοι ξέρουμε ότι υπάρχει μια φυσική τάξη στο ταξίδι μας. Και η Άννι την**

άλλους να ξαναγεννηθούν στη γη, μια ξεκάθαρη αναφορά στη Μετενσάρκωση. Επίσης, αυτή η διδασκαλία γίνεται εμφανής όταν ο Κρις συνομιλεί με τον ψυχοπομπό που τον συνοδεύει στον κάτω κόσμο, καθώς και στο τέλος της ταινίας.

- Τι ήσουν όταν ζούσες :
- Δηλαδή την τελευταία φορά;
- ... μπορούμε να γυρίσουμε πίσω, αλλά μονάχα όταν το επιλέξουμε.

Οι εσωτερικές παραδόσεις βέβαια αναφέρουν στι όσο είμαστε προσκολλημένοι στην ύλη και στα αποτελέσματα των πράξεών μας, είμαστε δεμένοι στον τροχό των μετενσαρκώσεων και δε μπορούμε να τον αποφύγουμε. Όμως, όσο περισσότερο δρούμε ορθά και καλλιεργούμε την ψυχή, τόσο περισσότερο χαλαρώνουμε τα δεσμά που μας κρατούν στη γη. Κι όσο περισσότερο έχει εξελιχθεί πνευματικά μια ψυχή, τόσο περισσότερο κατακτά το δικαίωμα της επιλογής. Από το να επιλέξει πού θα γεννηθεί και τι ζωή θα έχει, μέχρι το να επιλέξει αν ενσαρκωθεί ξανά ή όχι.

παραβίασε», «Η κόλαση είναι για όσους αγνοούν ότι πέθαναν και δε μπορούν να καταλάβουν τι έκαναν, τι τους έχει συμβεί.», «Η κόλαση είναι διαφορετική για τον καθένα».

Καθώς ο Κρις περιπλανιέται στην „άλλη πλευρά“, βλέπει κάποιες ψυχές ή οντότητες να μαζεύονται σ' ένα μέρος και αναρωτιέται τι κάνουν. Εκεί η ψυχή που τον συνόδευε του λέει ότι πηγαίνουν να βοηθήσουν

κατάσταση που είναι και η κατάκτηση της προσωπικότητας και η απέλευθέρωση από τον τροχό των μετενσαρκώσεων.

Τέλος μπορούμε να συνδέσουμε και να συσχετίσουμε, κατά κάποιον τρόπο, το ταξίδι του Κρις στην κόλαση και τις δοκιμασίες που περνάει για την αναζήτηση της γυναίκας του, με την κάθιδο του Ορφέα στον κάτω κόσμο για την αναζήτηση της Ευρυδίκης.

Στα μονοπάτια του Μύθου

ΠΕΡΣΕΑΣ

Στην αρχαία ελληνική μυθολογία, ο μύθος του Περσέα ενσαρκώνει τον αρχέγονο μύθο του ήρωα, ο οποίος, ταγμένος από τη μοίρα-Νόμο, υπηρετεί έναν ανώτερο, iερό σκοπό, προς όφελος της ανθρωπότητας. Μάχεται, βελτιώνει και αναπτύσσει τον εαυτό του μέσα από την αποστολή του και τις δοκιμασίες που συναντάει στο δρόμο και αφού πετύχει και κατακτήσει τον Εαυτό του, τη γνώση και την αλήθεια, επιστρέφει για να διδάξει τους ανθρώπους πώς να κάνουν το ίδιο.

Το περιεχόμενο των μύθων, γεμάτο από σύμβολα και παραβολές, "κουβαλά" τις αιώνιες αλήθειες και διδασκαλίες που ο Θεός φανερώνει στους ανθρώπους, για να έχουν μερίδιο στην αντίληψη και βίωση του Ιερού, για να έχουν ένα διαχρονικό πρότυπο συμπεριφοράς προς μίμηση, για να νικήσουν, όπως κάνει ο ήρωας, τον ανίερο μικρό εαυτό τους και να γνωρίσουν και να εκφράσουν τον αληθινό, ανώτερο και αθάνατο εαυτό τους. Απ' αυτήν την άποψη, οι μύθοι έχουν τον κύριο ρόλο στην ανάβαση της ανθρώπινης συνείδησης προς το τελειότερο, τη βελτίωση του ανθρώπου

Χρισούλα Κοκολάκη

και την πρόοδο των πολιτισμών του.

Ο άνθρωπος είναι ένα ον διπλής φύσης, μιας κατώτερης γηίνης, που τον δεσμεύει στην ύλη, και μιας ανώτερης, ουράνιας, που τον απελευθερώνει στο Πνεύμα. Ο ήρωας, ένας άνθρωπος κι αυτός, κουβαλά το ανθρώπινο στοιχείο της προσκόλλησης με τη γη, έχει, μ' άλλα λόγια, πάθη, αδυναμίες, φόβους, ελαττώματα, πόνο και φθορά. Με την ελεύθερη, όμως, βιούλησή του επιλέγει να στρέψει το βλέμμα του προς τα πάνω ("άνω - θρώσκω" = άνθρωπος), ακολουθεί το δύσκολο αλλά αναβατικό μονοπάτι και αναπτύσσοντας αρετές, ανεβαίνει ακόμα ένα σκαλοπάτι παραπάνω από τον άνθρωπο, πλησιέστερα στο Θεό, στην κατάσταση του ήρωα. Στην όλη πορεία του δεν εξαφανίζει τα κατώτερα ανθρώπινα στοιχεία του, απλά τα ελέγχει και τα εξουσιάζει. Εξάλλου δεν υφίσταται η έννοια του Ήρωα - νικητή, όταν δεν υπάρχει κάτι που αυτός πρέπει να νικήσει.

Στο μύθο του Περσέα όλα τα παραπάνω παρουσιάζονται και εννοούνται με συμβολικό τρόπο. Η μάχη και επιβολή του ἥρωα στον κατώτερο εαυτό του, η ανάπτυξη αρετών, η προσφορά και διδασκαλία στους ανθρώπους συμβολίζονται με εξωτερικά γεγονότα, όπως το περιπετειώδες ταξίδι, τη μάχη με το τέρας, την απελευθέρωση της ωραίας γυναίκας, την επιστροφή, την ιδρυση μιας νέας δυναστείας, ενός νέου πολιτισμού κλπ.

Ο βασιλιάς του Άργους, Ακρίσιος, έχοντας μία μόνο κόρη, τη Δανάη, παίρνει χρησμό από το μαντείο των Δελφών ότι αυτή θα γεννήσει τον πολυπόθητο αρσενικό απόγονό του, αλλά ο ίδιος θα φονευθεί από το χέρι του. Ταραγμένος, φυλακίζει τη θυγατέρα του στο μπουντρούμι, για να διαφυλάξει την παρθενία της. Ο Δίας, όμως, μεταμορφωμένος σε χρυσή βροχή, φτάνει και γονιμοποιεί τη Δανάη, η οποία φέρνει στον κόσμο τον Περσέα, μισό θνητό, μισό αθάνατο, μισό άνθρωπο, μισό θεό. Ο Ακρίσιος κάποια στιγμή ανακαλύπτει το τέκνο και φοβούμενος την επαλήθευση της μαντείας, κλείνει κόρη και εγγονό σ' ένα κιβώτιο και το ρίχνει στη θάλασσα. Η Δανάη και ο Περσέας, όμως, σώζονται και βρίσκονται στις ακτές της Σερίφου, όπου τους ανακαλύπτει και τους περιμαζεύει ο αδερφός του βασιλιά του νησιού.

Πολυδέκτης, ο Δίκτυς. Τους προσφέρει πλούσια φιλοξενία.

Ο βασιλιάς Πολυδέκτης ερωτεύεται την ωραία Δανάη, αλλά βλέπει τον Περσέα ως εμπόδιο. Με πονηριά καταστρώνει ένα σκέδιο απαλλαγής απ' αυτόν. Ανακοινώνει δήθεν ότι παντρεύεται κάποιαν άλλη και ζητάει από τους υφιστάμενους αρχηγούς του τα δώρα που δικαιούται σ' αυτή την περίπτωση. Ο Περσέας αποφασίζει να του προσφέρει κάτι εξαιρετικό, μοναδικό και ανώτερο από τα συνηθισμένα δώρα, το κεφάλι της **Γοργόνας Μέδουσας**. Αυτήν ακριβώς τη στιγμή ξεκινάει η περιπέτεια του ἥρωα Περσέα.

Από την αρχή ο Περσέας δείχνει τη διαφορετικότητα της ψυχής του. Αρνείται

Ο Ακρίσιος τοποθετεῖ μές στό σεντούκι τή Δανάη και τόν Περσέα.
(Σχέδιο σέ άγγειο).

να προσφέρει ένα κοινότυπο δώρο στο βασιλιά του και έτσι επιβεβαιώνει την ιδιαιτερότητα του δρόμου του και την υπερβατικότητα των αναζητήσεών του, την ανάγκη και επιθυμία του για το διαφορετικό, το ανώτερο, το υπερ-ανθρώπινο. Ο Περσέας δε θέλει να μοιάζει με όλους τους υπόλοιπους, αγαπάει την πρόκληση της αξίωσης σε κάτι παραπάνω, στο μη συνηθισμένο, τον συνεπάίρνει το άγνωστο, το ακατόρθωτο. Θέλει να ξεχωρίσει και το αποφασίζει. Υπόσχεται μπροστά στο βασιλιά, δείχνοντας μεγάλη αποφασιστικότητα και έναν εξαιρετικό λόγο τιμής, για την επιτυχία του δύσκολου έργου που ο ίδιος επέλεξε. Άρα, όλα ξεκινούν από τη δική του δύναμη βούλησης που διαθέτει, από την ελεύθερη και συνειδητή επιλογή του για το δυσκολότερο δρόμο. Θα μπορούσε να είχε ακολουθήσει το παράδειγμα των υπολοίπων, αλλά δεν το έκανε. Εκείνος, πιστός στο πρωικό πεπρωμένο του, τολμά τον άθλο και φανερώνει συνάμα το μεγάλο θάρρος του και την αυτοπεοίθηση, τη σιγουρία και την εμπιστοσύνη στον εαυτό του.

Ο Περσέας είναι γόνος θεού και το δείχνει. Είναι όμως και γέννημα ανθρώπου. Μετά την πρώτη του απόφαση, φαίνεται να δειλιάζει. Κάθεται θλιμμένος και αποθαρρυμένος σ' ένα ακρογιάλι, μην ξέροντας τι να κάνει. Η αμφιβολία του ανθρώπου για την επιτυχία τού κόβει τα φτερά του. Η άγνοια του ανθρώπου

εμποδίζει το ξεκίνημά του. Ο φόβος του ανθρώπου παραλύει τη δράση του. Έτσι, νικημένος από τις αδυναμίες του, αποθαρρύνεται και αδρανεί, πέφτοντας στη θλίψη για την ανημποριά του.

Η θεϊκή όμως αγάπη και προστασία που συνοδεύει τους ήρωες στην ιερή τους απόστολή, η ουράνια βοήθεια σ' αυτούς που επιθυμούν να πλησιάσουν το θείο, εμφανίζεται ακριβώς τη στιγμή που χρειάζεται, τη στιγμή της αδυναμίας και της σύγχυσης. Ο **Ερμής**, Οδυγός θεός και μεσολαβητής και ο **Αθηνά**, πολεμίστρια της δικαιοσύνης και της σοφίας, παρουσιάζονται

στον Περσέα και τον συμβουλεύονταν. Αυτός δείχνει μια τυφλή εμπιστοσύνη στους θείους προστάτες του, εκδηλώνοντας μ' αυτόν τον τρόπο τη μεγάλη αφοσίωση και υπακοή του και ενεργεί ακριβώς σύμφωνα με τις οδηγίες τους.

Βρίσκει τις **Γραίες**, την **Παμφειδώ**, την **Ενυώ** και τη **Δειρώ**, για να του πουν πού βρίσκονται οι Νύμφες, οι οποίες θα τον εφοδιάσουν με τα απαραίτητα όπλα εναντίον των Γοργόνων, για να πάρει το κεφάλι της ασχημότερης και αποκρουστικότερης από τις τρεις, της θνητής Μέδουσας. Οι Γραίες έχουν ένα μόνο δόντι και ένα μάτι, τα οποία

Ο Περσέας σώζει τήν Άνδρομέδα από τό θαλάσσιο τέρας. Αριστερά της Άνδρομέδας είναι ή μητέρα της Κασσιόπεια και δεξιά της ο πατέρας της Κηφέας. (Σχέδιο σε άγγελο).

μοιράζονται για να τρώνε και να βλέπουν. Ο Περσέας, με ιδιαίτερη εξυπνάδα και πονηριά μαζί, χτυπά τις Γραίες στο αδύνατο σημείο τους, για να τις αναγκάσει να του δώσουν την πληροφορία που ζητάει. Μπαίνει ενδιάμεσα και κλέβει το δόντι και το μάτι. Νικημένες από τη διάνοια του ήρωα, του δίνουν την πληροφορία. Ο Περσέας συναντά τις Νύμφες, που τον οπλίζουν με την περικεφαλαία του Άδη, που θα τον έκανε αόρατο, τα φτερωτά σαντάλια για να τρέχει με μεγάλη ταχύτητα και την **“κύβιστιν”**, ένα μαγικό σάκο για να κουβαλήσει το κεφάλι της Μέδουσας. Ο Ερμῆς του δίνει επίσης μια διαμαντένια άρπη, ένα ξίφος δηλαδή για να αποκεφαλίσει τη Γοργόνα. Τόσο δύσκολος είναι ο αποχωρισμός από τα κατώτερα στοιχεία του εαυτού μας, που χρειάζεται η ανυπέρβλητη δύναμη του διαμαντιού. Τα τρία όπλα συμβολίζουν τα θετικά στοιχεία της προσωπικότητας, τα οποία θα συμμαχήσουν κι αυτά στον αγώνα του ήρωα, το αόρατο αστρικό σώμα, το ταχύτατο ενεργειακό σώμα και το φυσικό σώμα, ο χρήσιμος φορέας της Ψυχής.

Φτάνει στις Γοργόνες και τις βρίσκει αποκοιμισμένες, σημάδι ότι τα πάθη και οι αδυναμίες έχουν καταλαγιάσει, έχουν κοιμηθεί. Με ευκολία, λοιπόν, κόβει το κεφάλι της Μέδουσας και τη θανατώνει. Πρόσεξε όμως να μην την αντικρίσει, κατ' εντολή της Αθηνάς, γιατί όποιος έκανε έτσι, απολιθωνόταν από τη φοβέρα και την ασχήμια της. Η αρνητική δύναμη των ελαττωμάτων, ο φόβος, παραλύει τις ανθρώπινες ψυχές. Και ο ήρωας, άνθρωπος κι αυτός, για να αποφύγει τον κίνδυνο, χρησιμοποιεί την ασπίδα της Αθηνάς. Αόρατος όπως είναι και ταχύτατος, ξεφεύγει από την καταδίωξη των αδερφών της Μέδουσας. Παίρνει, λοιπόν, το δρόμο της επιστροφής.

Οι περιπέτειες, όμως, δεν τελειώνουν εδώ. Η μάχη πρέπει να συνεχιστεί, οι δοκιμασίες είναι συνεχόμενες, καθώς μένουν κι άλλα για να κατακτήσει ο Ήρωας. Στη χώρα Αιθιοπία, ο Ποσειδώνας έχει στείλει ένα θαλάσσιο τέρας που καταβροχθίζει καθετί ζωντανό, για να εκδικηθεί την αλαζονεία της βασιλισσας για την ομορφιά της. Η μαντεία λέει πως μόνο με τη θυσία της κόρης του βασιλιά θα σταματήσει το κακό.

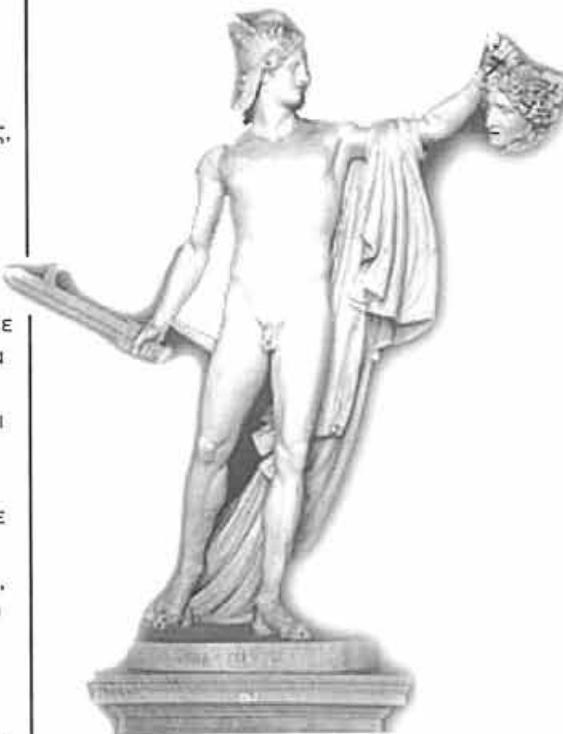
Την προσφέρει, λοιπόν, ο βασιλιάς στον Ποσειδώνα δένοντάς την σε βράχους της θάλασσας. Ο Περσέας, όμως, δε μπορεί να επιτρέψει το θάνατο της πριγκίπισσας, γιατί την ερωτεύεται, επιθυμεί την ένωση μαζί της, ένωση με την αθάνατη Ψυχή του και νιώθει την ευθύνη της σωτηρίας της.

Πρωταγωνιστής της μοίρας του, σφάζει το τέρας και σώζει τη χώρα από την καταστροφή, ενώ ο ίδιος παντρεύεται την αγαπημένη του. Ενώνεται τελικά ο ήρωας με το Πνεύμα του και αναλαμβάνει τη σωτηρία και την καθοδήγηση της ανθρωπότητας.

Στην επιστροφή του στη Σέριφο, βρίσκει τη μπτέρα του και το Δίκτυ υπό την απειλή του Πολυδέκτη. Οι δοκιμασίες δε σταματούν. Ο Ήρωας είναι προικισμένος με υπομονή, επιμονή και ικανότητα συνέκειας. Χρησιμοποιώντας το κεφάλι της Μέδουσας, απολιθώνει το βασιλιά, σώζει τη μπτέρα του και δίνει το θρόνο στο Δίκτυ. Ο ίδιος επιστρέφει τα όπλα του στον Ερμή και χαρίζει το πολύτιμο τρόπαιό του, το κεφάλι της Μέδουσας, στην Αθηνά, για να κοσμήσει την ασπίδα της. Η ευγνωμοσύνη, η ευχαριστία και η γενναιοδωρία του Περσέα προς τους Θεούς, τους ιερούς οδηγούτες του, φανερώνονται σ' αυτό το σημείο.

Πίσω στο Άργος, ο Ακρίσιος μαθαίνει την επιστροφή του εγγονού του και καταφεύγει φοβισμένος στη Θεσσαλία. Το πεπρωμένο όμως είναι αδύνατο να το αποφύγει. Σε αθλητικούς αγώνες βρίσκεται "τυχαία" αντιμέτωπος με τον Περσέα, που κατά λάθος τον σκοτώνει με το πέταγμα του δίσκου του. Ο Περσέας αναστατώνεται και θλίβεται βαθιά. Η πθική του συνείδηση, η τιμή και η δικαιοσύνη του δεν του επιτρέπουν να πάρει τη θέση του Ακρισίου, που σκότωσε, στο θρόνο. Ορίζει το Μεγαπένθιτο βασιλιά του Άργους και αναλαμβάνει εκείνος την Τίρυνθα και τις Μυκήνες. Γίνεται ο ιδρυτής της μεγάλης δυναστείας των Περσειδών, οικογένειας του μεταγενέστερου Ηρακλή.

Ο Περσέας κατακτώντας τον εαυτό του, τη γνώση και τη δύναμη, κτίζει μια δυναστεία, ένα νέο πολιτισμό για τους ανθρώπους. **Ο Περσέας, όπως όλοι οι ήρωες, αναπτύσσει τις αρετές της Βούλησης, της Αγάπης, της Σοφίας και της Διάνοιας και τις θέτει στην υπηρεσία της ανθρωπότητας.**

Στη σημερινή εποχή υπάρχει επιτακτική ανάγκη για ήρωες. Ο άνθρωπος κουβαλά πάντα μέσα του το ζώο και το Θεό. Σήμερα όμως φαίνεται να έχει παντελώς ξεχάσει το δεύτερο. Έτσι, ο ίδιος και οι πολιτισμοί του καταπέφτουν σε μια μεσαιωνική πθική και πνευματική φτώχεια σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι η ώρα να γνωρίσουμε το άλλο πρόσωπο του ανθρώπου, αυτό που θα τον ξαναφέρει πιο κοντά στον εαυτό του και την ευτυχία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Περιοδικό „Νέα Ακρόπολη“, αρθρ.: „Η ψυχολογία του Ήρωα“, τ. 76
- Περιοδικό „Νέα Ακρόπολη“, αρθρ.: „Ο Δρόμος του Ήρωα“, τ. 106
- „Ο ζωδιακός κύκλος στην Παγκόσμια Μυθολογία“, Γ.Α.Πλάνας, εκδ.: Νέα Ακρόπολη
- „Ο Ήρωας με τα χίλια πρόσωπα“, Τζόζεφ Κάμπελ, εκδ.: Ιάμβλιχος
- „Μεγάλη Ελληνική Μυθολογία“, τομ. Β', Ζ. Ρισπέν, εκδ.: αυλός
- „Ελληνική Μυθολογία“, Π. Ντερσάμ, εκδ.: Μέρμηγκα

Η εκπαίδευση των παιδιών στις Παραδοσιακές Κοινωνίες

ΟΛΓΑ ΝΥΚΤΑΡΗ

Στην παραδοσιακή κοινωνία η εκπαίδευση και η αγωγή του ατόμου δεν αποτελούσε ένα μεμονωμένο περιστατικό στην ζωή του αλλά μια κατάσταση που διαρκούσε σε όλη την ενσάρκωση, η οποία απλωνόταν από την γέννηση έως το θάνατο. Ένας από τους βασικούς στόχους της εκπαίδευσης ήταν όχι μόνο να βοηθήσει τον άνθρωπο να είναι όσο το δυνατό πιο συνειδητός και υπεύθυνος, στο πέρασμα του από την ζωή, αλλά και να τον προετοιμάσει να εγκαταλείψει τον φυσικό κόσμο, την υλική του υπόσταση, χωρίς φόβο και άγνοια.

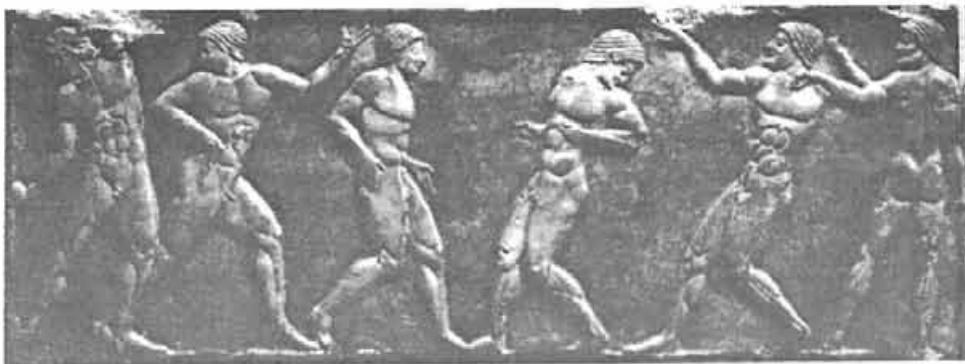
Η εκπαίδευση αυτή δεν περιοριζόταν μόνο μέσα στα αυστηρά μορφωτικά πλαίσια, αλλά αγκάλιαζε όλες τις κοινωνικές και πολιτιστικές του δραστηριότητες, συμβάλλοντας αποφασιστικά στη διάπλαση του χαρακτήρα. Ήταν μια διαδικασία, που, όπως είπαμε, δε σταματούσε ποτέ, αλλά ενεργοποιούσε όλες τις δυνατότητες του ανθρώπου: πνευματικές, νοητικές, ψυχολογικές και φυσικές. Ήταν δηλαδή μια διαδικασία ένταξης και μετάλλαξης.

Πριν ασχοληθούμε όμως με το θέμα της εκπαίδευσης καθαυτό ας θυμηθούμε τις διδασκαλίες που υπήρχαν σε σχέση με την ανθρώπινη Οντότητα στις παραδοσιακές κοινωνίες. Είτε με οδηγό την **Επταπλή Σύνθεση**, είτε με την διδασκαλία των **Τριών Κόσμων**, βλέπουμε μια φυσική αντίληψη για την ύπαρξη του Ανθρώπου και για τον ρόλο που έχει να διαδραματίσει στη δική του εξέλιξη και πορεία, αλλά και σ' αυτήν που αφορά ολόκληρη τη δημιουργία.

Ο θεσμός των Μυστηρίων, οι σχολές φιλοσοφίας και γενικότερα η επαφή που υπήρχε με την Φύση και τους νόμους που την διέπουν, έδιναν στον Άνθρωπο την ευκαιρία να έχει μια σφαιρική αντίληψη για τον Κόσμο, την οποία εξέφραζε σε όλα τα πεδία δράσης του.

Ο Πλάτωνας στους Νόμους μιλάει για τον άνθρωπο και τον περιγράφει σαν ένα ήμερο ζώο που αν έχει τη σωστή εκπαίδευση γίνεται «**Θεϊκότατο και πιμερότατο ον**», ενώ σε διαφορετική περίπτωση μεταβάλλεται στο «αγριότερο απ' όλα τα ζώα που τρέφει η γη». Μας λέει επίσης ότι η Πολιτεία με τους νόμους της πρέπει να ρυθμίζει την εκπαίδευση των παιδιών και των νέων από πολύ νωρίς, με μοναδικό σκοπό να τους κάνει από την

παιδική πλικία ανθρώπους ενάρετους, προικισμένους με σοφία και δικαιοσύνη - «μετά νου και δίκης» - ώστε να γίνουν τέλειοι πολίτες, οι οποίοι θα ξέρουν καλά και να άρχουν, αλλά και να άρχονται δίκαια.

Επίσης από αναφορές μεγάλων σοφών της αρχαιότητας, όπως του Πυθαγόρα, του Πλάτωνα, του Πλούταρχου, αλλά και από παραδόσεις λαών όπως των Ινδιάνων, βλέπουμε ότι δινόταν μεγάλη σημασία στη στιγμή της σύλληψης του ανθρώπου, στη φυσική αλλά και πνευματική κατάσταση των γονιών του, καθώς και στη ζωή και τα βιώματα της μπτέρας κατά την περίοδο της κύποσης.

Στους περισσότερους παραδοσιακούς πολιτισμούς βρίσκουμε πολλά κοινά στοιχεία στη ζωή και την εκπαίδευση των παιδιών.

Έτσι βλέπουμε ότι μέχρι την πλικία των έξι χρόνων περίπου, το παιδί μένει στο σπίτι κοντά στην μπτέρα ή την παραμάνα, από όπου παίρνει και τα πρώτα του μαθήματα-εφόδια για τη ζωή. Μέσα από μύθους, παραμύθια, παιγνίδια, αλλά και το παράδειγμα των οικείων του προσώπων, διαμορφώνει έναν πρώτο χαρακτήρα και αντιλαμβάνεται τη ζωή.

Ο Πλάτωνας στους Νόμους προτείνει συγκεκριμένους κανόνες εκπαίδευσης για τα παιδιά από τριάντα ώρες έξι χρόνων. Λέει λοιπόν ότι σ' αυτήν την πλικία έχουν ανάγκη από διασκέδαση και παιγνίδια. Είναι όμως και η στιγμή για να μάθουν κανόνες συμπεριφοράς, μια κάποια πειθαρχία, γι' αυτό η τιμωρία, χωρίς να φτάνει στα άκρα, πρέπει να χρησιμοποιείται από τους παιδαγωγούς. Επίσης, λέει πως πρέπει όλα τα παιδιά αυτής της πλικίας να συγκεντρώνονται στους ναούς της πόλης τους και να έχουν μια πρώτη επαφή με το ιερό. Θα υπάρχει μια επόπτεια που θα έχει

την ευθύνη και την εξουσία της τιμωρίας των παιδιών. Μέχρι τη συμπλήρωση των έξι χρόνων τα παιδιά θα είναι όλα μαζί. Αφού φτάσουν σ' αυτήν την πλικία, αγόρια και κορίτσια χωρίζονται. Μα και τα δύο φύλα πρέπει να στραφούν στην εκμάθηση των όπλων. Το αγόρια θα μάθουν ιππασία, τοξοβολία, ακόντιο και σφεντόνα. Όσο για τα κορίτσια, λέει ότι μπορούν να μάθουν κάποια θεωρία και χρήση όπλων.

Στη συνέχεια αναφέρεται στα δύο μαθήματα που πρέπει να δοθούν: τη γυμναστική, που βοηθά στην ανάπτυξη του σώματος και της ανδρείας και τη μουσική, που συντελεί στην καλλιέργεια της ψυχής. Τη μουσική την χωρίζει σε δύο μέρη: το χορό και την πάλη. Στον χορό πρέπει να γίνεται μίμηση κινήσεων που αξίζει να μιμείται κανείς, όπως είναι οι ένοπλοι χοροί των Κουρτητών και των Διοσκούρων. Στην πάλη έχουμε την κόπωση του φυσικού σώματος, όχι με μόνο σκοπό τη νίκη, μα και την απόκτηση σεμνών τρόπων, σωματικής δύναμης και υγείας. Δεν πρέπει να ξεχνάμε επίσης ότι ο πόλεμος ήταν μια πολύ συνηθισμένη κατάσταση για την εποχή και ήταν φυσικό να θέλουν να εκπαιδεύουν τα παιδιά στο να συνηθίζουν στη σύγκρουση, τον πόνο και την αντιπαλότητα. Επίσης τα παιδιά πρέπει να κάνουν πομπές και λιτανείες σ' όλους τους Θεούς, οπλισμένα, ιππεύοντας και κάνοντας τις ανάλογες προσευχές.

Στην Πολιτεία γίνεται μεγάλη αναφορά στην εκπαίδευση των μελλοντικών φυλάκων της πολιτείας. Με την κατάλληλη γυμναστική, μουσική και μύθους τα παιδιά πρέπει να εκπαιδεύονται, αναπτύσσοντας όλες τους τις αρετές - της ανδρείας, του θάρρους, της σωφροσύνης και της αίσθησης της δικαιοσύνης.

Εξετάζοντας τώρα το σύστημα

εκπαίδευσης στην Αρχαία Ελλάδα θα δούμε ότι ο άξονας κινείται στο δίπολο γυμναστική - μουσική, που συντελεί στην ανάπτυξη ολόκληρης της προσωπικότητας του παιδιού.

Στη Σπάρτη η παιδεία είχε ρυθμιστεί με νομοθεσία του **Λυκούργου** και ήταν κοινή για όλα τα παιδιά που ζούσαν κι εκπαιδεύονταν

ομαδικά με τη φροντίδα της πολιτείας. Η οικογένεια ανέτρεφε το παιδί της όπως ήθελε, μέχρι την πλικία των επτά ετών. Στη συνέχεια, την ευθύνη των παιδιών είχε η πολιτεία.

Γράμματα μάθαιναν τα απολύτως αναγκαία. Όλη η άλλη παιδεία απόβλεπε στην αποκλειστική εξυπηρέτηση της στρατιωτικά οργανωμένης σπαρτιάτικης πολιτείας.

Ο Λυκούργος είχε νομοθετήσει το «**παιδεύεσθαι τα πολλά τους νεωτέρους υπό της των γνραιοτέρων εμπειρίας**», οι γεροντότεροι δηλαδή Σπαρτιάτες επόπτευαν την εκπαίδευση των παιδιών.

Τα παιδιά υποβάλλονταν σε κοπιαστικές ασκήσεις, τις οποίες επόπτευαν οι **Παιδονόμοι**, πολίτες της Σπάρτης που είχαν διακριθεί για το θάρρος, την ανδρεία και την ενάρετη ζωή τους.

Η απόκτηση πολεμικών αρετών, όπως η ανδρεία, η αυτοθυσία, η πειθαρχία, η αντοχή στους κόπους, στην πείνα, στη δίψα, η καρτερία, η σωφροσύνη, ο σεβασμός στους άρχοντες και στους γεροντότερους, αλλά ακόμα και η άσκηση στην πονηριά ήταν οι σκοποί αυτής της ομαδικής εκπαίδευσης. Ο Ξενοφώντας γράφει ότι ο Λυκούργος επέτρεπε στα παιδιά να οργανώνουν κλεψιές τροφίμων και σκόπιμα δεν τρέφονταν αρκετά στα κοινά συσσίτια. Συνήθιζαν έτσι ν' αγυρπονούν τις νύχτες, να ενεδρεύουν, να εξαπατούν, για να μπορούν να κλέψουν. Έτσι αναπτυσσόταν μια μεγάλη εφευρετικότητα, που θα τα βοηθούσε στη ζωή τους ως ενήλικες.

Ανάλογη ήταν και η εκπαίδευση των κοριτσιών της Σπάρτης. Η άσκηση τους σε

αγωνίσματα πάλης, ακοντίου, δρόμου μέχρι το 20ο έτος (πριν το γάμο) και η ανάπτυξη του αισθήματος της τιμής και του καθήκοντος απέβλεπε στο να γίνουν υγιείς και ρωμαλέες, ώστε να προσφέρουν στην κοινωνία ικανούς πολίτες.

Στην **Αθήνα** για τη στοιχειώδη παιδεία, που ήταν ιδιωτική, υπήρχαν τα κατώτερα σχολεία, τα διδασκαλεία.

Υπήρχαν οι **Γραμματικοί**, που δίδασκαν γραφή και ανάγνωση, οι **Κιθαρισταί**, που δίδασκαν μουσική, οι **Παιδοτρίβαι**, που δίδασκαν γυμναστική, οι **Κριτικοί**, που είχαν την ευθύνη να ερμηνεύουν τα παλιά κείμενα και οι **Αριθμητικοί** και **Γεωμέτραι**, που δίδασκαν τα πρώτα στοιχεία και αρχές της αριθμητικής και γεωμετρίας. Δεν υπήρχε κρατική νομοθεσία που να ρυθμίζει αυτά τα προγράμματα διδασκαλίας, αλλά αυτή στηριζόταν στην παράδοση. Σκοπός αυτών των προγραμμάτων μαθητείας ήταν η αρμονική διάπλαση του ήθους του παιδιού και κύριο ρόλο σ' αυτό έπαιζε η ανάγνωση και η μάθηση υποδειγματικών ποιημάτων και μύθων.

Γι' αυτό το ζήτημα των μύθων ο **Πλάτωνας** κάνει εκτεταμένη αναφορά στην **Πολιτεία** και λέει ότι είναι στην άμεση ευθύνη των Αρχόντων να επιλέξουν ποιους από αυτούς θα διδάσκονται τα παιδιά, έτσι ώστε από τη νεαρή και τρυφερή πλικία να πλαστεί ο χαρακτήρας του ενάρετου αργότερα ενήλικα και πολίτη. «...Και τους μύθους που εγκρίνουμε θα υποχρεώσουμε τις παραμάνες και τις μπτέρες να τους διηγούνται στα παιδιά και να πλάθουν μ' αυτούς τις

ψυχές τους πολύ περισσότερο παρ' ότι τα σώματα τους με τα χέρια τους...».

Επίσης αποδοκιμάζει την καταναγκαστική μάθηση των παιδιών, λέγοντας ότι δεν διδάσκουμε με δουλικό τρόπο τους ελεύθερους ανθρώπους. Συμβουλεύει να μαθαίνουν τα παιδιά μ' ευχάριστο τρόπο, παιζόντας, για να μπορεί να διακρίνει ο παιδαγωγός τη φυσική κλίση του κάθε παιδιού.

Δίνει πολύ μεγάλη σημασία στην μουσική εκπαίδευση των παιδιών, γιατί μ' αυτήν η ψυχή αποκτά ρυθμό και αρμονία και ο νέος γίνεται «καλός κ' αγαθός», μαθαίνοντας να βιώνει και να αναγνωρίζει την ομορφιά στη φύση και στον εαυτό του.

Οι άνθρωποι, για να πετυχαίνουν στη ζωή τους, για να είναι χρήσιμοι στην κοινωνία και καλοί πολίτες, χρειάζονται στη σκέψη τους, στα λόγια τους, σ' όλα τα έργα τους να έχουν τάξη, να έχουν ρυθμό και αρμονία. Αυτά τα στοιχεία τα δίνει η μουσική. Γ' αυτό πρέπει από παιδιά οι άνθρωποι να εκπαιδεύονται σ' αυτά τα στοιχεία.

Η γυμναστική απ' την άλλη έχει τον ίδιο παιδαγωγικό ρόλο σε σχέση με το σώμα, το οποίο δυνάμωνε «προς ανδρείαν» και προφύλασσε τους νέους από τις πθικές παρεκτροπές.

Ο **Πλούταρχος**, αργότερα, στο «**Περί παιδών αγωγής**», δίνει μεγάλη σημασία στο προσωπικό παράδειγμα που θα πρέπει να δίνουν οι ενήλικες στα παιδιά. Οι δάσκαλοι που αναλαμβάνουν την εκπαίδευση, μας λέει, πρέπει να είναι χωρίς κανένα ψεγάδι και να αποπνέουν στα παιδιά σεβασμό και τάση να μιμηθούν τη ζωή των παιδαγωγών τους, που θα πρέπει να είναι ενάρετη σε όλα τα επίπεδα.

Αναφέρει τα τρία στοιχεία που πρέπει να συνυπάρχουν για μία απόλυτα ενάρετη ζωή: τη φύση, τη συνήθεια και το λογικό, τα οποία συσχετίζονται με τους τρεις κόσμους: του σώματος, της ψυχής και του νου.

«...γιατί η φύση δίχως την πνευματική κατάρτιση είναι κάτι τυφλό, αυτή πάλι χωρίς τη φύση είναι λειψή, και η άσκηση χωρίς αυτά τα δύο δεν είναι τίποτε. Κι όπως συμβαίνει με τη γεωργία, που πρώτα πρέπει να είναι εύφορη, κατόπιν ο καλλιεργητής να ξέρει, έπειτα οι σπόροι να είναι γόνιμοι, κατά τον

ίδιο τρόπο με τη γη μοιάζει η φύση, με γεωργό ο παιδαγωγός και με σπέρμα τα συμβουλευτικά διδάγματα και οι οδηγίες.»

Επίσης τονίζει ότι κέντρο και σκοπός της εκπαίδευσης πρέπει να είναι η φιλοσοφία, που είναι για τις αρρώστιες και τα πάθη της ψυχής το μόνο αποτελεσματικό φάρμακο.

Στη **Μινωική Κρήτη** βλέπουμε ένα ανάλογο με τις άλλες ελληνικές πόλεις εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο αποτελούνταν από τρεις κύκλους.

Ο πρώτος κύκλος που αφορούσε την εκπαίδευση των παιδιών, περιελάμβανε τη μάθηση της γλώσσας, της γραφής, της μουσικής και της ζωγραφικής. Οι άλλοι δύο κύκλοι αφορούσαν μεγαλύτερες ηλικίες, από την εφηβεία και μετά, και περιελάμβαναν μαθηματικά, αστρονομία, αρχιτεκτονική, συμβολολογία, ιατρική - φαρμακολογία.

Στον πρώτο κύκλο οι ύμνοι που επικαλούνταν και εξυμνούσαν τους Θεούς, οι εποποίες των πρώων και τα τραγούδια, πένθιμα ή χαρούμενα, κατείχαν σημαντική θέσην.

Όμως και το άμεσο οικογενειακό ή ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον ασκούσε επιρροή στους νεαρούς Μινώτες και υπήρχε μεγάλος σεβασμός στους γέροντες που ήταν επιφορτισμένοι με την αγωγή των παιδιών.

Η Κρήτη είναι ο πολιτισμός όπου η εκπαίδευση αγοριών και κοριτσιών είναι περίπου κοινή. «Έτσι εκπαιδεύονταν πέρα από τα θεωρητικά μαθήματα σε τοξοβολία,

κυνήγι, οπλασκία, ιερούς χορούς, αγώνες δρόμου, ιππικούς αγώνες, πάλη και πυγμαχία.

Υπήρχαν τα «**παιδαγωγεία**», στα οποία τα παιδιά μυούνταν σ' όλες τις κοινωνικό - πολιτικές δραστηριότητες της κοινότητας και ήταν ανάλογα με τα πεδία δράσης της κάθε κοινωνικής κάστας και επαγγελματικής συντεχνίας.

Μέσα από ειδικές μυητικές διαδικασίες περάσματος από την παιδική πλικία στην εφηβεία και κατόπιν στην ενηλικίωση, έπρεπε το άτομο να μεταμορφωθεί σε τέλειο και ενεργό μέρος της κοινωνίας. Στην Κρήτη, παράλληλα με τις ιερές συντεχνίες των **Κυκλώπων**, **Δακτύλων** και **Κουρπτών** για την **μύηση των ανδρών**, υπήρχαν και οι ιερές αδελφότητες των **Αιγών**, **Άρκτων** και **Μελισσών** για την **μύηση των γυναικών**.

Στην **Αίγυπτο**, όπως και σε όλους τους λαούς της Ανατολής, είναι το Ιερατείο που έχει την ευθύνη για την εκπαίδευση των παιδιών.

Η γνώση της γραφής και της ανάγνωσης ήταν η κυριότερη σπουδή στα σχολεία των Γραφέων, που αποτελούσε και κοινωνική κάστα. Παράλληλα διδάσκονταν μαθηματικά, λογοτεχνία, μουσική και γυμναστική.

Η αγωγή έπαιρνε κυρίως τη μορφή πατρικών συμβουλών. Ο δάσκαλος με τον μαθητή βρισκόταν σε αυτή τη σχέση.

Οι γόνοι αριστοκρατικών οικογενειών είχαν το δικό τους παιδαγωγό, ενώ στις φτωχότερες οικογένειες ο πατέρας ήταν εκείνος που διδάσκε στους γιους το επάγγελμα του και η μπτέρα είχε την ευθύνη

να προετοιμάσει τις κόρες για την ενήλικη ζωή τους.

Το αιγυπτιακό σχολείο ήταν στενά συνδεδεμένο με τις θρησκευτικές αντιλήψεις και λατρείες, όπως άλλωστε και κάθε δραστηριότητα των Αιγυπτίων, που μπορούν να διακρίνουν το Θεό στο καθετι.

Η εκπαίδευση είχε σαν σκοπό να προετοιμάσει τους μελλοντικούς Ιερείς, τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, γραφείς και επιστήμονες. Τα παιδιά, μετά από μακριά δοκιμασία, εισάγονταν σε πλικία 10 ετών στα διάφορα σχολεία, όπου φοιτούσαν μέχρι την πλικία της εφηβείας.

Περνώντας στην Αμερικανική ήπειρο και συγκεκριμένα στον πολιτισμό των **Ίνκας**, βλέπουμε ότι η εκπαίδευση ήταν διαφορετική για κάθε κοινωνική τάξη. Οι ευγενείς μαθήτευαν στα **Yachaihuasis** (**Οίκους της Γνώσης**) που αφορούσαν τα **αγόρια** και στα **Acclahuasis** (**Οίκους των Ηλιακών Παρθένων**) **τα κορίτσια**. Εκεί προετοιμάζονταν οι νέοι που στο μέλλον θα βοηθούσαν στη διακυβέρνηση της Αυτοκρατορίας.

Οι σπουδές διαρκούσαν 4 χρόνια. Δινόταν ιδιαίτερο βάρος στη φιλοσοφία, τη θεολογία, την πολιτική και τη διακυβέρνηση των λαών. Η γεωγραφία, τα μαθηματικά, η μηχανική και η οικονομία ήταν επίσης σημαντικές ύλες. Για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα διδάσκονταν μουσική, ποίηση και θέατρο.

Οι λαϊκές τάξεις δέχονταν την εκπαίδευση από τους γονείς. Όταν αυτοί πήγαιναν στη δουλειά, οι Γέροντες αναλάμβαναν τα παιδιά και είχαν το δικαίωμα να τα τιμωρήσουν, να τα διορθώσουν και να τα συμβουλέψουν. Αργότερα, ο δάσκαλος των όπλων έδινε μια προστρατιωτική εκπαίδευση στα αγόρια, ενώ αυτά ήδη δούλευαν στα χωράφια και πρόσφεραν υπηρεσίες στην κοινότητα.

Στη **Βόρειο Αμερική** η εκπαίδευση παίρνει λίγο διαφορετικό χαρακτήρα, λόγω της δομής και οργάνωσης των φυλών, που δεν είναι ένα οργανωμένο κράτος όπως αυτά που έχουμε δει μέχρι τώρα.

Ο **Ινδιάνος** εκφράζει -μέσα από την ζωή του, τα ήθη και έθιμα του- αρετές, όπως αυτές της έλευθερίας και της άμεσης επαφής του με την φύση. Αντιλαμβάνεται τον εαυτό του σαν ένα αναπόσπαστο

κομμάτι της φύσης και βλέπει παντού γύρω του την έκφραση μιας ανώτερης Οντότητας, του Θεού.

Σε όλες τις ινδιάνικες φυλές οι γονείς έδειχναν μεγάλο στοργή και φροντίδα στα παιδιά τους. Ο πατέρας προετοίμαζε την ξύλινη κούνια που επρόκειτο να γίνει το φορητό κρεβάτι του βρέφους μέχρι να περπατήσει.

Ο παπούζε (παιδί) είχε πρώτα ένα παιδικό όνομα, το οποίο αργότερα αντικαθίστανται με το όνομα που θα είχε σε όλη την υπόλοιπη ζωή του. Το όνομα αυτό το αποκτούσε στην πρώτη του μάχη και φανέρωνε τον χαρακτήρα του και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε τις δυσκολίες της μάχης αυτής.

Υπήρχαν ξεχωριστά παιγνίδια για τα αγόρια -ιππασία και σκοποβολή- και για τα κορίτσια οι κούκλες, μίμηση της μητέρας και προετοιμασία για να αναλάβουν την ευθύνη της δικής τους οικογένειας. Επίσης μάθαιναν κολύμπι και κωπηλασία.

Σε πολλές φυλές αγαλματάκια που αναπαριστούν θεότητες διανέμονταν σε καθορισμένες τελετουργίες κι έτσι οι Ιερές παραδόσεις της φυλής εντυπώνονταν στα παιδιά.

Είναι λάθος να νομίζουμε ότι τα παιδιά των Ινδιάνων στερούνταν ανώτερης καθοδήγησης. Αυτή πραγματωνόταν μέσα από πιθικές νουθεσίες, ενώ η σωματική τιμωρία ήταν εξαιρετικά σπάνια.

Μεγάλη σημασία δινόταν στο κυνήγι και στην πολεμική εκπαίδευση, αφού και τα δύο ήταν αναπόσπαστα μέρη της ζωής και της επιβίωσης τους. Από μικρά παιδιά μάθαιναν τις συνήθειες των ζώων και πώς ν' ανακαλύπτουν τα ίχνη τους. Μπορούσαν ν' ακολουθούν ένα ζώο ώρες ολόκληρες με επιμονή και υπομονή, ώσπου να το παγιδέψουν.

Γύρω στην πλοκία των δεκαπέντε ετών το αγόρι αναλάμβανε μια μοναχική υποτεία και αιρεύνεια, κατά τη διάρκεια της οποίας καθοδηγείτο απ' το τοτέμ του, ή μαγικό πνεύμα, σχετικά με την μελλοντική του πορεία. Στην πλοκία των δεκατριών χρόνων περνούσαν και τα κορίτσια από μια παρόμοια δοκιμασία, που σηματοδοτούσε την ενηλικίωση τους.

Ολοκληρώνοντας το πέρασμα σε μερικούς από τους πιο σημαντικούς και χαρακτηριστικούς πολιτισμούς της αρχαιότητας, βασισμένους σε παραδοσιακά

μοντέλα ανάπτυξης, βλέπουμε πολλές ομοιότητες στον τομέα της εκπαίδευσης.

Το πιο σημαντικό ίσως στοιχείο που μπορούμε να επισημάνουμε, είναι ότι το παιδί από πολύ μικρή ηλικία πρέπει να βιώσει τα στοιχεία εκείνα που θα το βοηθήσουν και θα το ωθήσουν να γίνει ένας υπεύθυνος και συνειδητός πολίτης.

Η εκπαίδευση, όπως προαναφέρθηκε, αφορούσε ολόκληρη την προσωπικότητα του ατόμου, με σκοπό να την προετοιμάσει να δεχτεί, την κατάλληλη στιγμή και μέσα από δοκιμασίες μυητικού τύπου, το πνεύμα.

Στις σημερινές κοινωνίες, που δεν είναι παραδοσιακές, η εκπαίδευση νοείται σαν συσσώρευση νοητικών πληροφοριών που σε τίποτα δεν βοηθούν τον άνθρωπο στην εξέλιξη του, αλλά αντίθετα τον οδηγούν σε αδιέξοδα ατομικού και ομαδικού τύπου.

Μπροστά σ' αυτό το αδιέξοδο εμείς προτείνουμε τα λόγια ενός συγχρόνου φιλόσοφου, του Ιδρυτή της Νέας Ακρόπολης, καθ. J. A. Livraga:

«Οι αρχαίοι φιλόσοφοι έλεγαν ότι η Γνώση είναι Φως και ότι το Φως νικάει τα Σκοτάδια. "Έτσι, τα σκοτάδια του ζωικού εγώ θα μεταμορφωθούν σε λάμψη της Συνείδησης σε όλους τους πολίτες».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Πλάτωνα : Νόμοι •Πλάτωνα : Πολιτεία
- Πλούταρχου: Περὶ παίδων αγωγῆς
- Α.Παπαθανασόπουλο: Ανθρωπιστική παιδεία
- Α.Χουρδάκη: Η Αγωγή στη Μινωική Κρήτη
- Λ.Σπένσε : Ινδιάνοι •Φ.Σουάρτζ : Μύθοι και παραδόσεις της Αρχαίας Αμερικής

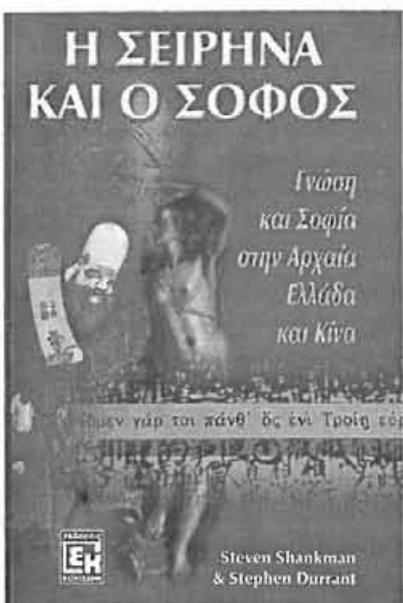

ΒΙΒΛΙΟ παρουσιάση

ΦΛΑΤΕΡΛΑΝΤ
Η περιπέτεια των πολλών διαστάσεων
Ian Stewart

Γεμάτο χιούμορ και λογοπαίγνια, το «Φλάτερλαντ», ακροβατεί στα σύνορα της φυσικής και των μαθηματικών του σήμερα. Η ευρυμάθεια και το χαρακτηριστικό στυλ γραφής του Στιούαρτ μας ξεναγούν σε νέα είδη χώρων και διαστάσεων που δεν θα μπορούσαμε να φανταστούμε.

Από τη σαγηνευτική θεωρία των φράκταλ και τις περίπλοκες τοπολογίες ως τις σκουληκότρυπες, τον υπερχώρο, την κοσμολογία, τη θεωρία των χορδών και τις ανώτερες διαστάσεις, ο αναγνώστης διανύει μια συναρπαστική διαδρομή ως τα έσχατα όρια του χώρου και του χρόνου.

Η ΣΕΙΡΗΝΑ ΚΑΙ Ο ΣΟΦΟΣ
*ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΣΑ
ΚΑΙ ΚΙΝΑ*
Steven Shankman & Stephen Durrant
Εκδ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

Στο βιβλίο αυτό οι συγγραφείς συγκρίνουν έργα επιλεγμένα από την αρχαία ελληνική και την κινέζικη λογοτεχνία, από τον 8^ο ως τον 2^ο π.Χ. αιώνα. Πιστεύουν ότι όσοι οι άνθρωποι θα γνωρίζουν το παρελθόν τους, η σύγκριση ανάμεσα στους πολιτισμούς θα παραμείνει ένα ακαταμάχητο και σπουδαίο αντικείμενο μελέτης, αφού τόσο η κινέζικη όσο και η ελληνική κουλτούρα είναι εξαιρετικά πολύπλοκες και αποτελούνται από διαφορετικά και κάποιες φορές αντικρουόμενα στοιχεία.

Η ΖΩΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΝΔΙΑΝΟΥΣ

James Willard Schultz

Εκδ. ΔΙΟΠΤΡΑ

Ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου έζησε για περισσότερο από εξήντα χρόνια ως Ινδιάνος. Υιοθέτησε τους άγραφους νόμους των Ινδιάνων, την παράδοσή τους και τους κώδικες ηθικής τους. Αναφέρει τη φιλοσοφία της ζωής τους, τις μεταξύ τους διαμάχες, τους αγώνες τους για επιβίωση, τις πεποιθήσεις και τα πιστεύω τους για τη ζωή και τις δυνάμεις της φύσης, τις αναμετρήσεις τους με τους λευκούς και τον προσχεδιασμένο σταδιακό αφανισμό τους από τους «πολιτισμένους» λευκούς.

Η ΚΛΑΣΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΤΟΥ ΚΙΤΡΙΝΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ZHOU CHUNCAI

Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Ο Χουάνγκ Ντι, ο Κίτρινος Αυτοκράτορας, θεωρείται ο πρόγονος του κινέζικου λαού. Μέρος της μεγάλης συμβολής του στον πολιτισμό και στις επιστήμες της Κίνας αποτελεί το έργο «Η Κλασική Ιατρική του Κίτρινου Αυτοκράτορα», το οποίο θεωρείται αυθεντία στον τομέα της παραδοσιακής ιατρικής επιστήμης της Κίνας. Αυτή η γνώση αποκαλύπτεται με λεπτομέρεια και παραστατικότητα, με τη βοήθεια σκίτσων και διαλόγων.

ΟΙ ΧΟΡΕΥΤΕΣ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ WU - LI

Ο συναρπαστικός κόσμος της κβαντικής φυσικής για αναγνώστες χωρίς επιστημονικό ή μαθηματικό υπόβαθρο

Gary Zukav

Εκδ. ΔΙΟΠΤΡΑ

Με μοναδικό συνδυασμό σαφήνειας και χιούμορ, ο συγγραφέας εισάγει στο συναρπαστικό κόσμο της κβαντικής φυσικής ακόμα και όσους από εμάς δεν διαθέτουμε το απαραίτητο μαθηματικό ή επιστημονικό υπόβαθρο.

Το βιβλίο αυτό συνιστάται με θέρμη σε αυτούς που θέλουν να αντιληφθούν τη μεγάλη σημασία της σύγχρονης φυσικής και σε εκείνους που ενδιαφέρονται για τη σχέση μεταξύ συνείδησης και φυσικής πραγματικότητας.

ΟΙ ΟΜΙΧΛΕΣ ΤΗΣ ΑΒΑΛΟΝ

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΟ ΕΛΑΦΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΟΣΙΑ

ΜΑΡΙΩΝ ΖΙΜΕΡ ΜΠΡΑΝΤΛΕΪ

Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Είναι οι δύο τελευταίοι τόμοι του θαυμάσιου και κλασικού πλέον έργου της Μπράντλεϊ «Οι Ομίχλες της Άβαλον». Μια διαφορετική οπτική στο μύθο του βασιλιά Αρθούρου, μέσα από την αφήγηση της αδελφής του, Μοργκέιν. Ένας κόσμος ιερών μυστηρίων, σκοτεινών παραδόσεων και σκληρών αναμετρήσεων. Ένας κόσμος όπου η ζωή, ο έρωτας και ο θάνατος γίνονται ένα παράξενο κουβάρι στα χέρια θεών και ανθρώπων.

ΟΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΙΣΜΟΥ

ΕΛΕΝΑ ΡΕΡΙΧ

Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Το βιβλίο αυτό είναι μια επιτομή της βουδιστικής διδασκαλίας σε έναν περιεκτικό και μεστό μικρό τόμο, που παρέχει, με τρόπο εξαιρετικά λιτό και απλό, την πεμπτουσία της βουδιστικής Σοφίας. Είναι αλήθεια ότι η διδασκαλία του Βούδα καλύπτει όλο το φάσμα του ανθρώπινου προβληματισμού και δίνει απαντήσεις στα καίρια και βασανιστικά ερωτήματα του ανθρώπου, ερωτήματα που αφορούν τη ζωή και το θάνατο, τον πόνο και τη λύτρωση, την συμπαντική δομή και τη θέση του ανθρώπου μέσα σ' αυτήν.

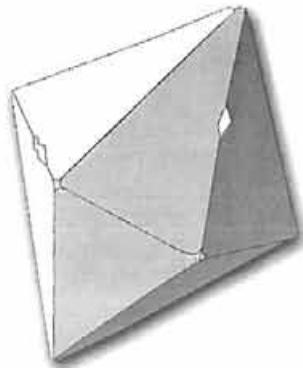
Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΖΕΝ ΤΟΥ ΧΟΥΕΪ ΧΑΪ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΙΦΝΙΔΙΑ ΦΩΤΙΣΗ

ΤΖΟΝ ΜΠΛΟΦΕΛΝΤ - Εκδ. ΚΕΔΡΟΣ

Ο Τζον Μπλόφελντ απέδωσε από τα κινέζικα στα αγγλικά δύο κλασικά βουδιστικά κείμενα της Σχολής Μαχαγιάνα. Το πρώτο μέρος, που έχει γραφεί το 8^ο αιώνα από τον Χουέι Χάι – γνωστόν επίσης ως «Μεγάλο Μαργαριτάρι» - περιέχει με μορφή διαλόγων την μαχαγιανική διδασκαλία για την αυτο-πραγμάτωση του νου που οδηγεί στην επίτευξη της συνείδησης του Βούδα.

Το δεύτερο μέρος, το «Κείμενο Ντζονγκ Τζινγκ», περιέχει μια συλλογή τυπικών διαλόγων ανάμεσα στο δάσκαλο Χουέι Χάι και σ' εκείνους που πήγαιναν σ' αυτόν για καθοδήγηση.

Σπόροι Σοφίας

Δεν πρέπει να περιφρονήσουμε το παρελθόν, αλλά να καταλάβουμε ότι αυτό είναι σαν τις φύσεις του παρόντος. Και αυτό το παρόν, με τη σειρά του, πρέπει να είναι ο δυνατός κορυφών σου που θα στηρίξει το φύλλωμα του μέλλοντος.

Όλα τα πράγματα είναι αιτίες των επόμενων και αποτελέσματα των προηγούμενων όλοι εμείς προερχόμαστε από κάτι και προκαλούμε κάτι.

Αιτία και αποτέλεσμα είναι δεμένα και αχώριστα.

Ο καλύτερος τρόπος για να βελτιώσουμε το μέλλον είναι να σταθεροποιήσουμε το παρόν, αξιοποιώντας το: να εργαζόμαστε σκληρά για ένα Νέο και Καλύτερο Κόσμο, χωρίς ν' «απαιτήμε» από το νέο αυτό κόσμο κάτι που δεν τολμάμε ν' απαιτήσουμε απ' τον εαυτό μας.

J. A. Livraga Rizzi
Παγκόσμιος Ιδρυτής
του Φιλοσοφικού και Πολιτιστικού Οργανισμού
“Νέα Ακρόπολη”

ΔΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

ΤΑ ΚΡΗΤΟΜΥΚΗΝΑΪΚΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ

Γ. Χαραλαμπόπουλος

**Μινωικές και μυκηναϊκές βιομηχανίες καλλυντικών,
αρωματοποιοί και αλοιφοποιοί, ελαιώδεις κρέμες, μυροδοκεία,
επεξεργασία πρώτων υλών και εξαγωγή αρωμάτων στην
ανατολική Μεσόγειο.**

Μια από τις πιο ανθηρές μινωικές βιομηχανίες, ήταν η παραγωγή και η εξαγωγή καλλυντικών σε όλη την ανατολική Μεσόγειο. Καλλυντικά προσώπου, αρώματα, αλοιφές και ψιμύθια, εξάγονταν από τη μινωική Κρήτη προς τη Συρία, τη Φοινίκη και την Αίγυπτο. Τα προϊόντα αυτά τα έβαζαν σε ειδικά μυροδοκεία, δηλαδή ψευδόστομους αμφορείς, ληκύθια, φλασκιά, αγγεία από υαλόμαζα και φαγεντιανή, φιαλίδια από άργιλο και κυρίως από αλάβαστρο.

Από αιγυπτιακές ζωγραφικές παραστάσεις, στις οποίες απεικονίζονται Κεφτιού, διαπιστώνουμε ότι η περιποίηση του προσώπου με καλλυντικά αφορούσε και τους άνδρες.

Τα αρχαιότερα στοιχεία για την περιποίηση του προσώπου ανάγονται στην πρώιμη περίοδο της εποχής του χαλκού και αναφέρονται στους κατοίκους του αιγαιακού χώρου. Οι Κυκλαδίτες φρόντιζαν ιδιαίτερα για τον καλλωπισμό τους. Σε πολλούς πρώιμους κυκλαδικούς τάφους βρέθηκαν λίθινες παλέτες, στις οποίες έτριβαν ψιμύθια, όπως επίσης και μικροσκοπικά αγγεία, όπου τα φύλαγαν. Για το μινωικό και μυκηναϊκό χώρο, τις ενδείξεις για τη χρησιμοποίηση καλλυντικών μας δίνουν αγγεία χρήσιμα για την αποθήκευση και τη μεταφορά τους, όπως επίσης και η ύπαρξη

εργαστηρίων αρωματοποιίας στην Πύλο, στις Μυκήνες και στο ανάκτορο της Ζάκρου.

Οι Μινώτες χρησιμοποιούσαν κυρίως δύο ψιμύθια, τον πράσινο μαλαχίτη, με τον οποίο χρωμάτιζαν τα βλέφαρα, και τον μαύρο γαλνίτη, με τον οποίο άλειφαν τα φρύδια και τις βλεφαρίδες, μακραίνοντάς τες προς τα έξω, έτσι ώστε να φαίνονται τα μάτια πιο μεγάλα και πιο λαμπερά. Τα ψιμύθια αυτά ωστόσο ξεκίνησαν σαν φάρμακα για τις αρρώστιες των ματιών και οι ενδείξεις που βρέθηκαν, στα ειδικό δοχεία όπου φυλάγονταν, επιτρέπουν να παρακολουθήσουμε τη βαθμιαία μεταβολή τους, ώσπου να φτάσουν να αποβλέπουν στον καλλωπισμό του προσώπου. Έτσι, ενώ πρώτα υπήρχαν συχνές ενδείξεις, όπως «καλό για την όραση» ή «για να σταματήσει το αιμάτωμα», αργότερα παρουσιάζονταν εκφράσεις όπως «μπαίνει στα βλέφαρα και στις βλεφαρίδες». Σιγά σιγά, η αιθάλη, τα καμένα φλούδια αμύγδαλου και το διοξείδιο του μαγγανίου άρχισαν να εκτοπίζουν το γαλνίτη και το μαλαχίτη.

Οι τοιχογραφίες μας βεβαιώνουν με τον καλύτερο τρόπο, ότι οι Μινώτισσες και οι Μυκηναίες χρησιμοποιούσαν τα καλλυντικά αυτά κατά κόρον. Χειλιά, μαγούλα, νύχια, λοβοί των αφτιών βάφονταν συνήθως έντονα κόκκινα. Τα μάτια και οι βλεφαρίδες διαγράφονταν κι αυτά έντονα, με μαύρο περίγραμμα από παχύ χρώμα που τα μεγάλωνε και τα έκανε πιο εκφραστικά. Είναι σίγουρη εδώ η χρησιμοποίηση του μαλαχίτη και του γαλνίτη, η χρήση των οποίων συνεχίστηκε σε πολύ κατοπινές εποχές.

Τα βλέφαρα της λεγόμενης «Παριζιάνας» της Κνωσού, είναι βαμμένα στην άκρη τους με

μαύρο χρώμα, πράγμα που της μεγαλώνει καταπληκτικά τα μάτια. Το κόκκινο που είναι απλωμένο με πινέλο στα χείλη της, ήταν φτιαγμένο από κάποια ύλη χρωστικής προέλευσης (αιματίτης, κιννάβαρι ή μίνιο), διαλυμένη σε κάποια ελαιώδη ουσία.

Τα κείμενα της γραμμικής Β δίνουν πολλές πληροφορίες για τη χρήση και διανομή του λαδιού της ελιάς στην τελευταία φάση της εποχής του χαλκού. Φαίνεται πως παρακλάδι αυτής της βιοτεχνίας λαδιού ήταν η παραγωγή αρωματικών λαδιών. Πινακίδες με πληροφορίες για αρωματικά έλαια έχουμε από την Κνωσό και από την Πύλο. Τα αρωματικά έλαια παρασκευάζονταν από πολλά φυτά, όπως δείχνουν τα επίθετα «*rakowe*»-σφακόν (από ελελίφασκο, φασκομηλιά), «*wodowe*»-ροδόν (ροδέλαιο) και «*kuparowe*» κυπαρίσινο (από κύπειρο).

Από τα λογιστικά κείμενα αντλούμε ακόμα μερικές πληροφορίες για πρόσωπα που είχαν αναλάβει μέσα στα ανάκτορα τη σχετική επεξεργασία των καλλυντικών όπως, για παράδειγμα, «*agereajoo*», αυτός δηλαδή που κατασκευάζει τις αλοιφές και τα αρώματα. Πληροφορίες για τέτοιους επαγγελματίες δίνουν πινακίδες της Πύλου, που διασώζουν τα ονόματα δύο αρωματοποιών, του Θυέστη και του Ευμήδον. Από πινακίδες της Κνωσού, των Μυκηνών και της Πύλου έχουμε καταλόγους πρώτων υλών, που χωρίς άλλο χρησιμοποιούσαν μαζί με το λάδι για να κατασκευάσουν τα αρώματα και τις αλοιφές. Ανάμεσά τους αναφέρονται ο κορίανδρος, το κύμινο, η μίνθη, ο ελελίφασκος, το κρασί και το μέλι. Τα δύο τελευταία, όσο και αν μας παραξενεύει ίσως η χρησιμοποίησή τους στην κατασκευή αλοιφών και αρωμάτων, αναφέρονται σε τέτοια ακριβώς χρήση στο έργο του Θεόφραστου «Περί οσμών», όπου επίσης περιγράφονται τα υλικά που χρησιμοποιούνταν κατά τους ιστορικούς χρόνους για αλοιφές και αρώματα, καθώς και οι μέθοδοι της παρασκευής τους.

Ενδιαφέρουσα είναι ακόμα η μαρτυρία του ίδιου σύγγραφέα, ότι μπορούσαν να χρησιμοποιούν διάφορα μέρη των φυτών (λουλούδια, καρποί, φύλλα, βλαστοί, φλούδια).

Πληροφορίες σχετικές με τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγωγή των αρωμάτων από τα φυτά δεν έχουμε, όμως είναι πολύ πιθανό ότι οι πιο απλές από τις αρχαίες μεθόδους χρησιμοποιήθηκαν και στην ύστερη εποχή του χαλκού. Ενιαία μέθοδος για την εξαγωγή των αιθέριων ελαίων δε θα μπορούσε να υπάρχει, αφού τα φυσικά αρώματα συναντιούνται είτε σε ένα μόνο μέρος των

φυτών είτε σε πολλά. Κυρίως βγαίνουν από τα λουλούδια (τριαντάφυλλο, γιασεμί) άλλα και από τα βλαστάρια (μοσχοκάρφια), από λουλούδια και φύλλα (λεβάντα, μέντα), από ρίζες (ίρις, κύπειρο), από σπόρους (μάραθο, γλυκάνισο).

Η συχνή αναφορά του ελαιόδαδου στις πινακίδες, μαζί με άλλα αρωματικά συστατικά, δείχνει ότι το λάδι ήταν η περισσότερο χρησιμοποιούμενη ουσία στην παρασκευή των αρωμάτων. Σχετική πινακίδα από την Πύλο αναφέρει ότι στον αρωματοποιό Θυέστη δόθηκε ποσότητα αρωματικών υλών για να τις βράσει και να παρασκευάσει άλοιφή. Φαίνεται πως για την παραγωγή αρωμάτων από τους άλοιφοποιούς χρησιμοποιήθηκε κυρίως η εκκύλιση, εν θερμώ ή εν ψυχρώ, στην οποία αναφέρεται ο Θεόφραστος στο «Περί Οσμών» έργο του.

Σε ενδεικτικές αναφορές του παραπάνω έργου, που συνηγορούν στην ιστορική πορεία της αρχαιοελληνικής βιομηχανίας καλλυντικών, διαβάζουμε σχετικά: «Η σύνθεση και η παρασκευή των μύρων έχει στόχο να διατηρηθούν κατά κάποιο τρόπο οι οσμές, για αυτό και προστίθενται (οι αρωματικές ουσίες) στο λάδι, επειδή αυτό διατηρείται για πάρα πολλά χρόνια...Όλα (τα έλαια) στύβονται με πύρωση, ενώ μερικά προσλαμβάνουν τις κύριες οσμές ψυχρά και χωρίς πύρωση...Για το κάθε μύρο προσθέτουν τα ταιριαστά αρωματικά, για παράδειγμα, για την κύπρο καρδάμωμο και ασπάλαθο, αφού τα μουσκέψουν πρώτα σε μυρωδάτο κρασί...Η παρασκευή της κύπρου είναι παραπλήσια με του ρόδινου μύρου...

Όλα τα μύρα παρασκευάζονται, άλλα από άνθη, άλλα από φύλλα, άλλα από κλώνους, άλλα από ρίζες, άλλα από ξύλο, άλλα από καρπούς και άλλα από ρετσίνι...Από τα άνθη, άλλα έχουν τις ιδιότητές τους όταν είναι χλωρά, όπως το ρόδο, ενώ άλλα αφού ξεραθούν, όπως ο κρόκος και το νυχάκι...Τις φύσεις και τις δυνάμεις, λοιπόν, των αρωματικών ουσιών με βάση αυτά πρέπει να μελετήσουμε...Η ένωση και η ανάμειξη των αρωματικών ουσιών δεν είναι καθορισμένη...Τα μύρα από άνθη φτάνουν συνήθως στην ύψιστη ακμή τους μετά από δύμηνο, ενώ αλλοιώνονται πάνω στο χρόνο» (Θεόφραστος «Περί Οσμών» V-14, V-22, V-25, VI-27, VII-34, IX-37, IX-39 και αλλού).

ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

“Fractals”

Μια μελέτη πάνω στα επαναλαμβανόμενα μοτίβα ή όπως είναι ο ελληνικός όρος “Μορφοκλασματικές Καμπύλες”.

“Συμβολισμοί στην Οδύσσεια”

Μια διαφορετική προσέγγιση σε ένα από τα μεγαλύτερα έπη της ανθρωπότητας

“Η Φιλοσοφία σαν μελέτη θανάτου”

“...Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα οι ξένοι προς τη φιλοσοφία να μην αντιληφθούν ότι το μόνο πράγμα στο οποίο επιδίδονται όσοι καταπίνονται σωστά με τη φιλοσοφία είναι ο θάνατος και το να πεθάνουν”

... και άλλα θέματα εσωτερισμού και φιλοσοφίας.

ΕΙΣΑΙ; ή ΝΟΜΙΖΕΙΣ ΠΩΣ ΕΙΣΑΙ;

το κλειδί βρίσκεται μέσα σου

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

- Η Μυστηριακή Αίγυπτος • Η Αρχαία Ελλάδα • Πλάτων - Αριστοτέλης
- Οι Μύθοι στην Αρχαιότητα • Η Ζωή μετά το θάνατο
- Τεχνικές ανάπτυξης της μνήμης & της φαντασίας

Ενάρξεις κάθε μήνα

Αγ. Μελετίου 29, Κυψέλη, τηλ: 210-8231301

Info: www.nea-acropoli.gr donahe@nea-acropoli.gr

NEA ΑΚΡΟΠΟΛΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΦΙΛΟΞΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Στηρίζουμε την Οικουμενική Διακήρυξη των Ηνωμ. Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου